

Tweede aanvulling Milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Grandorse

Tweede aanvulling Milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Grandorse

Rapportnummer:	P217191.062.R1
Naam opdrachtgever:	Gemeente Horst aan de Maas Postbus 6005 5960 AA HORST
Opsteller:	E. van Overbeek
2 ^e lezer :	H. Ullenbroeck
Status:	definitief
Datum:	19 september 2025

**Pouderoyen Tonnaer is een handelsnaam van
Pouderoyen B.V.**

Wijchenseweg 102
6538SX Nijmegen
T +31 (024) 322 45 79

info@pouderoyentonnaer.nl
pouderoyentonnaer.nl

Op onze dienstverlening zijn de DNR
2011 voorwaarden van toepassing
die u vindt op pouderoyentonnaer.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Leeswijzer	6
3	Gebiedsontwikkeling Grandorse	7
3.1	Aanleiding en doel	7
3.2	Samenhang met andere ontwikkelingen in gebied De Peelbergen	8
4	Milieueffectrapportage	10
4.1	M.e.r.-procedure	10
4.2	Zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan en MER	11
5	Beleidskaders	12
5.1	Ruimtelijk beleid voor het bestemmingsplan Grandorse	12
5.1.1	Rijksbeleid	12
5.1.2	Provinciaal beleid	13
5.1.3	Regionaal beleid	14
5.1.4	Gemeentelijk beleid	14
5.2	Relevante wijzigingen in milieubeleid ten opzichte van 2018	15
5.2.1	Stikstofbeleid en wetgeving	15
5.2.2	Beleidsregels intern en extern salderen in Limburg december 2019	16
5.2.3	Beleidsregels depositiebank de Peelbergen	17
5.2.4	Wet ammoniak en veehouderij ingetrokken na inwerkingtreding Omgevingswet	18
5.2.5	Verordening geurhinder en veehouderij 2024	18
6	Referentiesituatie en planvoornemen	19
6.1	Referentiesituatie	19
6.2	Planvoornemen	20
6.2.1	Beschrijving planvoornemen in het bestemmingsplan voor vaststelling	20
6.2.2	Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan 2018	20
6.3	Maximale planologische mogelijkheden	22
7	Milieueffecten	27
7.1	Verkeer en parkeren	27

7.1.1	Verkeer	27
7.1.2	Parkeren.....	29
7.1.3	Effectbeoordeling verkeer en parkeren	30
7.2	Natuur en landschap	30
7.2.1	Natura2000-gebieden en stikstof	30
7.2.2	Beschermde soorten.....	36
7.2.3	Beschermde houtopstanden	37
7.2.4	Natuurcompensatie Natuurnetwerk en Landschap	37
7.2.5	Effectbeoordeling natuur en landschap	39
7.3	Energie, klimaatverandering en duurzaamheid	40
7.3.1	Duurzaamheid en circulariteit in de paardenhouderij	40
7.3.2	Duurzame energie	40
7.3.3	Klimaatadaptatie: waterberging	41
7.3.4	Effectbeoordeling duurzaamheid, klimaat en energie	41
7.4	Overige milieueffecten	42
7.4.1	Verlichting.....	42
7.4.2	Geur.....	43
7.4.3	Luchtkwaliteit.....	43
7.4.4	Geluid	45
7.4.5	Externe veiligheid	47
7.4.6	Spuitzones.....	49
7.4.7	Effectbeoordeling licht, geur, luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, spuitzones	50
8	Totaaloverzicht vergelijking milieueffecten.....	51
9	Leemten in kennis en monitoring	52
9.1	Leemten in kennis.....	52
9.2	Monitoring en evaluatie	52

1 Inleiding

De gemeente Horst aan de Maas maakt deel uit van de hippische sportzone in Limburg, die denkbeeldig loopt in de lijn van Horst naar Weert tot in Noord-Brabant. Hier werken gemeenten samen met de paardenbranche, ondernemers, provincie en Limburg Paardensport om de paarden(sport)infrastructuur te versterken en de hippische topsport en breedtesport te faciliteren en te ontwikkelen. Mede naar aanleiding hiervan is in het westelijk deel van het buitengebied van de gemeente Horst aan de Maas de hippische zone Grandorse aangewezen waar beoefening en beleving van de paardensport en economische ontwikkeling van paardensport-gerelateerde bedrijvigheid de ruimte krijgen en elkaar versterken. Enige jaren geleden is binnen de hippische zone het Peelbergen Equestrian Centre (PEC) gerealiseerd. De gemeente wil de hippische zone rondom het PEC verder ontwikkelen. In het gebied wordt ontwikkelingsruimte geboden voor de volledige hippische keten, zoals nieuwvestiging en uitbreiding van paardenhouderijen, realisering van hippisch gerelateerde bedrijvigheid en detailhandel en hippische advisering, opleiding en conferenties. Daarnaast wordt ruimte geboden aan de oprichting van een permanent stallencomplex voor paarden die deelnemen aan (inter)nationale wedstrijden op het PEC en aan een hippische evenementenzone.

Voor de gewenste ontwikkeling van de hippische zone heeft de gemeente een kaderstellend bestemmingsplan opgesteld. Voor het planvoornemen heeft in 2018 een ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegen. Doordat de Raad van State op 29 mei 2019 de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) onverbindend heeft verklaard kon het ontwerp bestemmingsplan niet worden vastgesteld. Daarna is een stikstofdepositiebank voor gebied de Peelbergen opgericht en een nieuwe stikstofregeling opgesteld. De gemeente heeft het gewijzigde ontwerp bestemmingsplan eind 2023 opnieuw ter inzage gelegd. Dit bestemmingsplan valt hierdoor onder het overgangsrecht van de Omgevingswet. Mede naar aanleiding van zienswijzen op het ontwerp zijn nog aanvullende onderzoeken uitgevoerd, onder andere een passende beoordeling voor stikstof en Natura2000.

Ter onderbouwing van de besluitvorming over het bestemmingsplan is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke milieueffecten van de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Deze milieueffecten zijn in 2018 in een milieueffectrapportage (MER) onderzocht en beschreven. De Commissie voor de milieueffectrapportage (afgekort als Commissie m.e.r. of Commissie) heeft het MER op verzoek van de gemeente getoetst en op 3 mei 2018 een concept toetsingsadvies opgesteld. In dit concept toetsingsadvies heeft de commissie aangegeven dat het MER op een aantal punten nog informatie mist om een besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan waarbij het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen.

In de periode 2018 tot 2023 is de feitelijke situatie binnen het plangebied en het planvoornemen op meerdere aspecten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben ook invloed op de beoordeling van de milieueffecten. Daarnaast zijn voor een aantal aspecten, waaronder stikstof, de beleidskaders en regelgeving gewijzigd.

Begin 2023 is een Aanvulling MER opgesteld en opnieuw voor toetsing voorgelegd aan de Commissie m.e.r. De Commissie heeft op 20 februari 2024 een eindadvies uitgebracht (*Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop, Bestemmingsplan Hippische Zone Grandorse, 20 februari*

2024, projectnummer 3292, Commissie voor de milieueffectrapportage). De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER en de Aanvulling MER tezamen dat veel onderzoeksinformatie aanwezig is, maar tegelijkertijd nog belangrijke informatie ontbreekt. De Commissie mist ook een overkoepelend overzicht van de milieueffecten van het plan en een publieksvriendelijke samenvatting.

Dit document is tweede aanvulling op het MER waarin integraal alle stukken, aanvullingen en actualisaties betrokken zijn. Hiermee wordt invulling gegeven aan het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. Ook is er een zelfstandig leesbare, publieksvriendelijke samenvatting van het MER gemaakt en toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.

2 Leeswijzer

Deze tweede aanvulling op de milieueffectrapportage bevat actualisaties en nieuwe aanvullende informatie in navolging op het eindadvies van de Commissie.

- Hoofdstuk 3

Beschrijft in paragraaf 3.1 de **aanleiding en het doel** van de gebiedsontwikkeling Hippische zone Grandorse en in paragraaf 3.2 de **samenhang met andere ontwikkelingen** in het gebied.

- Hoofdstuk 4

Beschrijft in paragraaf 4.1 de **m.e.r-procedure** en op welke wijze **zienswijzen** op het ontwerp zijn betrokken. In paragraaf 4.2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzochte **alternatieven**.

- Hoofdstuk 5

Beschrijft in paragraaf 5.1 de meest relevante **beleidskaders** (op hoofdlijnen) en in paragraaf 5.2 de relevante **beleidswijzigingen** ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan uit 2018.

- Hoofdstuk 6

Beschrijft in paragraaf 6.1 de **referentiesituatie** en in paragraaf 6.2 het **planvoornemen** en de **maximale planologische mogelijkheden** van het bestemmingsplan. Bij het planvoornemen wordt ook ingegaan op de **wijzigingen** ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan en MER van 2018 en ten opzichte van de Aanvulling MER van 2023.

- Hoofdstuk 7

Beschrijft in paragraaf 7.1 thematisch de **milieueffecten** van het planvoornemen en de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan ten opzichte van de referentiesituatie. Met vervolgens in paragraaf 7.2 een **vergelijking van alle milieueffecten**. De meest relevante thema's zijn stikstof, soortenbescherming (de Das), natuurcompensatie en verkeer. Bij de thema's waar dit aan de orde is worden de **mitigerende maatregelen** beschreven.

- Hoofdstuk 8

Beschrijft in paragraaf 8.1 de **leemten in kennis** en in paragraaf 8.2 **monitoring en evaluatie**.

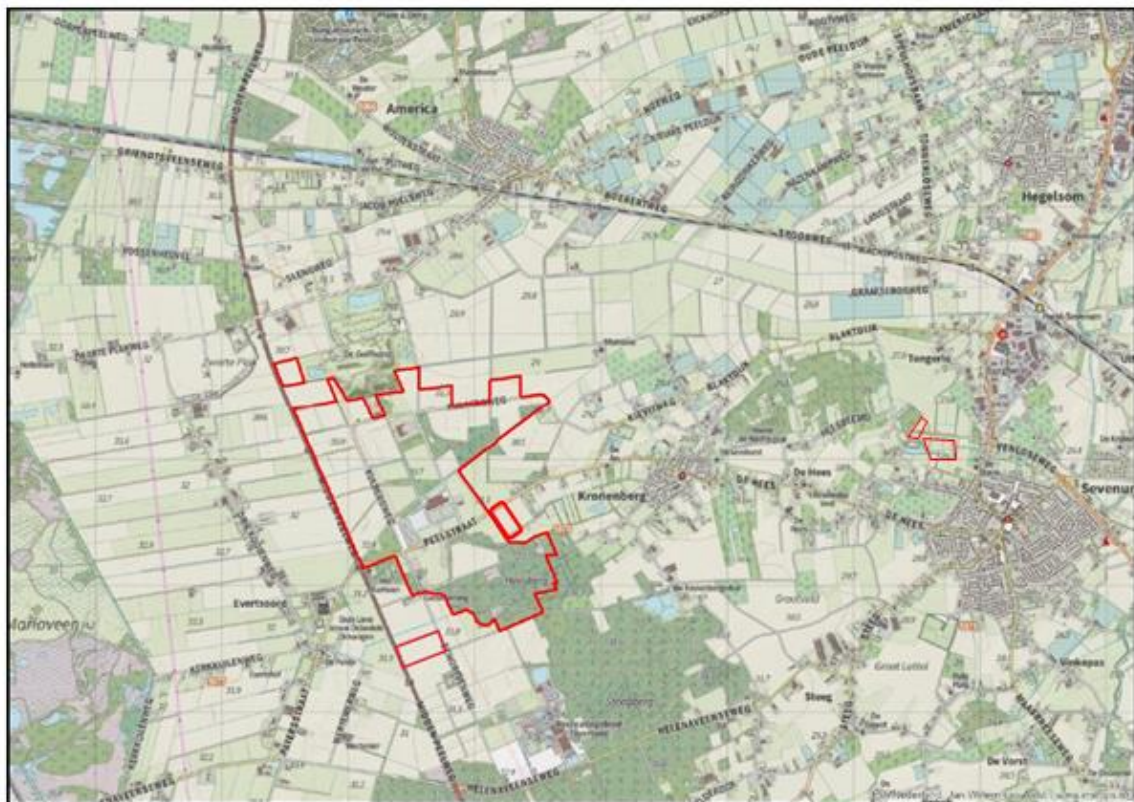
De actualisatie en aanvullingen hebben geresulteerd in aanvullende onderzoeksrapporten en actualisaties van eerdere onderzoeksrapporten. Deze zijn allemaal opgenomen als bijlagen bij de toelichting van het bestemmingsplan dat voor vaststelling zal worden aangeboden aan de gemeenteraad. Dit betreft actualisatie van de passende beoordeling voor stikstof en Natura2000 gebieden, actualisatie van het natuurcompensatieplan en een aanvullend verkeersonderzoek. In dit document wordt rechtstreeks verwezen naar de betreffende bijlagen in de toelichting.

3 Gebiedsontwikkeling Grandorse

3.1 Aanleiding en doel

De gemeente Horst aan de Maas heeft het voornemen om in het gebied rond het bestaande Equestrian Center de Peelbergen (ECdP) diverse ontwikkelingen mogelijk te maken ten behoeve van de paardensport. De ontwikkeling betreft onder andere een evenemententerrein, permanente stalplaatsen, een hippisch bedrijventerrein, hippische bedrijven en een groene inrichting.

Het plangebied betreft de hippische zone Grandorse en heeft een globale omvang van ongeveer 250 hectare. De hippische zone ligt in het buitengebied van de gemeente Horst aan de Maas, ten westen van de kern Kronenberg en ten oosten van de Midden Peelweg N277 en de kern Evertsoord. Ten noorden van het plangebied bevindt zich golfbaan De Golfhorst, ten zuiden van het plangebied bevindt het recreatiepark Toverland.

Figuur 1: Situering plangebied

Het plangebied omvat het reeds gerealiseerde PEC en de manege d'n Umswing, onbebouwde landbouwgronden ten noorden van de Peelloop en enkele bestaande bospercelen. Het plangebied is grotendeels gelijk aan het gebied waarvoor de "Totaalvisie Hippische Zone De Peelbergen" (2016) is opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad van Horst aan de Maas.

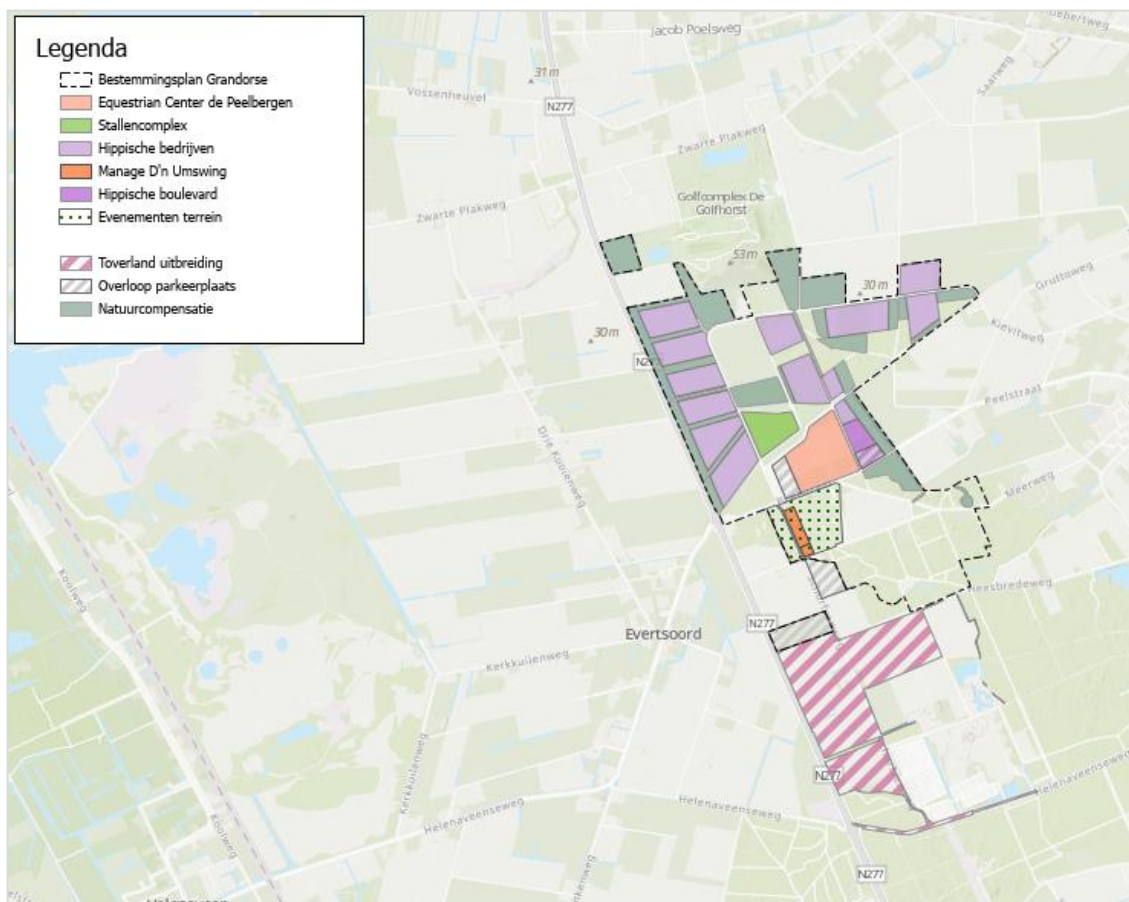
Daarnaast is de reeds gerealiseerde eventingroute in het bosgebied (de Heesberg) toegevoegd en een recent verworven agrarisch perceel dat wordt benut als 'overloop' parkeergelegenheid. Bovendien zijn enkele percelen ten noordwesten van de kern Sevenum aan het plangebied toegevoegd voor natuurcompensatie.

3.2 Samenhang met andere ontwikkelingen in gebied De Peelbergen

Ten zuiden van plangebied Grandorse ligt attractiepark Toverland. De bedrijfsmatige hippische activiteiten in het zuidelijke deel van plangebied Grandorse zijn de manege d'n Umswing en het PEC met bestemming Sport-hippisch sportcomplex. Deze liggen op ongeveer 900 meter van de noordelijke grens van het huidige bestaande attractiepark. De bestemmingsplangebieden Grandorse (ontwerp) en Toverland (vigerend) grenzen aan elkaar. Aan de noordzijde van het vigerende bestemmingsplan Toverland ligt een nog onbebouwd perceel met de bestemming Cultuur en ontspanning en functieaanduiding verblijfsrecreatie. Aan de zuidzijde van ontwerp bestemmingsplan Grandorse liggen percelen met de bestemming natuur, bos en agrarisch met waarden (hemelsbreed van noord naar zuid een lengte van ongeveer 800 meter).

Voor de beoogde uitbreiding van attractiepark Toverland is een ontwerp-bestemmingsplan ter visie gelegd op 23 november 2023. De noordelijke grens van de bestemming Cultuur en ontspanning (de beoogde uitbreiding van Toverland) ligt op ongeveer 540 meter van de bestemming Sport- hippisch sportcomplex van Grandorse. Verder grenst het ontwerp-plangebied aan de noodoverloopparkerplaats van Grandorse aan de Schorfvenweg. In het gebied tussen Grandorse en de voorgenomen uitbreiding van Toverland ligt na realisatie nog slechts één agrarische bedrijfswoning aan de Schorfvenweg 6 en aan de Peelstraat 79 t/m 81 (aan de rotonde met de Midden Peelweg) ligt nog een groepsaccommodatie. Mogelijk kunnen er cumulatieve effecten optreden ten gevolge van verkeer, stikstof en geluid. Ook het planMER voor Toverland wordt aangevuld met onder andere de mogelijke cumulatieve effecten tussen Toverland en Grandorse.

Zie volgend figuur voor een weergave van de ligging van de hippische bedrijvigheid in het bestemmingsplan Grandorse en het ontwerp-bestemmingsplan voor de uitbreiding van Toverland.

Figuur 2: Weergave ligging bedrijvigheid ontwerp-plan Grandorse en ontwerp-plan (uitbreiding) Toverland

4 Milieueffectrapportage

4.1 M.e.r.-procedure

Gezien de samenhang van de nieuwe kavels voor paardenhouderijen en uitbreiding van het PEC, de omvang van het plangebied en de mogelijke toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, heeft de gemeente een planMER op laten stellen en een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

De m.e.r.-procedure is gestart met een bekendmaking van de m.e.r.-procedure via een openbare kennisgeving door de gemeente (publicatie in de Staatscourant, 9 november 2017). Daaraan gekoppeld heeft de gemeente de wettelijke adviseurs en andere bestuursorganen (zoals de provincie, het waterschap en buurgemeenten) geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (planMER). Ook heeft de gemeente andere betrokkenen de mogelijkheid gegeven tot het geven van een reactie over de inhoud van het op te stellen MER. Ten behoeve van deze consultatie heeft de gemeente een Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) opgesteld en gepubliceerd. Hierop zijn bij de gemeente geen reacties binnengekomen. De aanpak van het milieuonderzoek zoals dat is beschreven in de Notitie reikwijdte en detailniveau is gehanteerd voor het opstellen van het planMER.

In 2018 is het MER opgesteld en deze heeft samen met het ontwerp bestemmingsplan in 2018 ter inzage gelegen en is tegelijkertijd voor toetsing aan de Commissie m.e.r. voorgelegd. Het MER van 2018 is als bijlage 1 bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen. In dit MER zijn de mogelijke milieueffecten van de in het bestemmingsplan geboden planologische ruimte in beeld gebracht. Voor de aspecten verkeer, lucht en geluid is een bandbreedte-onderzoek uitgevoerd om de effecten die gekoppeld zijn aan het aantal bezoekers (en de mogelijke variatie daarbinnen) in beeld te brengen. In een voorlopig toetsingsadvies van 3 mei 2018 heeft de Commissie m.e.r. aangegeven dat het MER op een aantal punten nog informatie mist om een besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan waarbij het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen. Dit betreft het de thema's verkeer en parkeren, stikstof, natuur, groen/blauw raamwerk, verlichting en fasering van het plan. Daarnaast zijn enkele aanbevelingen gedaan op het gebied van energie, klimaatverandering en duurzaamheid. Deze aanbevelingen hebben geen betrekking op ontbrekende essentiële informatie, maar is bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren.

In de periode 2018-2023 hebben vervolgens wijzigingen in het plangebied, in het bestemmingsplan en in wet- en regelgeving plaatsgevonden. In navolging op het voorlopige toetsingsadvies van 2018 en de wijzigingen is in 2023 een aanvulling op het planMER opgesteld. Deze aanvulling op het MER is als bijlage 2 bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen (in dit rapport is het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. van 2018 opgenomen als bijlage).

De aanvulling op het MER van 2023 is ook voor toetsing aan de Commissie m.e.r. voorgelegd. Op 20 februari 2024 heeft de Commissie m.e.r. een definitief toetsingsadvies uitgebracht over het planMER plus aanvullingen en het nieuwe ontwerp bestemmingsplan. Dit eindadvies van de Commissie m.e.r. is bijgevoegd als bijlage 3 bij de toelichting van het bestemmingsplan. De Commissie m.e.r. signaleert

dat veel onderzoeksinformatie aanwezig is, maar tegelijkertijd nog belangrijke informatie ontbreekt. De passende beoordeling voor stikstof en het verkeersonderzoek moeten geactualiseerd en aangevuld worden en er moet een overzicht van de nog uit te voeren natuurcompensatie bijgevoegd worden. Verder wordt geadviseerd om de samenhang met andere ontwikkelingen binnen Park de Peelbergen te beschrijven, met name de voorziene uitbreiding van attractiepark Toverland. De Commissie mist verder een overkoepelend overzicht van de milieueffecten van het plan en een publieksvriendelijke samenvatting. De Commissie adviseert op deze onderdelen de informatie aan te vullen en dan pas een besluit te nemen over het bestemmingsplan.

In navolging op het eindadvies van de Commissie m.e.r. is deze tweede aanvulling op het MER opgesteld. Als los document wordt er een zelfstandig leesbare samenvatting van het MER bijgevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan. In de overige bijlagen bij de toelichting zijn alle thematische onderzoeksrapporten opgenomen die zijn betrokken in de beoordeling van de milieueffecten voor natuur, verkeer, geluid, luchtkwaliteit, archeologie, bodem en externe veiligheid.

4.2 Zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan en MER

Naar aanleiding van het nieuwe ontwerp bestemmingsplan van 2023 zijn vijf zienswijzen ontvangen, waarvan één zienswijze namens meerdere omwonenden is ingediend. Deze zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in een zienswijzennotitie. In de paragraaf wordt in het kort ingegaan op de zienswijzen die relatie hebben met het MER en of deze zienswijzen aanleiding waren voor aanvullingen of aanpassingen.

De zienswijzen gaan over de aspecten stikstof, verkeer en parkeren, natuurcompensatie en de samenhang met andere ontwikkelingen in het gebied De Peelbergen. Dit is in lijn met het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. In de integrale samenvatting van het MER, de passende beoordeling, het bestemmingsplan en aanvullende milieuonderzoeken (voor vaststelling) is hier invulling aan gegeven.

Omwonenden wijzen in hun gezamenlijke zienswijze op het handhaven en verhogen van de bestaande grondwal ter voorkoming van geluid- en lichthinder en verzoeken om extra maatregelen ten aanzien van luidsprekers en lichtmasten. Ten aanzien van geluid is het akoestisch onderzoek geactualiseerd en hieruit volgt dat op bestaande woningen voldaan wordt aan de geluidsnormen. Er is nog een zienswijze die ingaat op lichthinder, maar dit aspect is al betrokken in de aanvulling op het MER 2023. De aanvulling MER, advies en zienswijzen hebben geleid tot aanvullende gebruiksregels in het bestemmingsplan voor lichtmasten om lichthinder te voorkomen.

In een andere zienswijze wordt aangegeven dat in de aanvulling MER is ingegaan op duurzame energie, klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen, maar dat harde eisen ontbreken. Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het MER en bestemmingsplan. Wettelijk mag de gemeente de gevraagde specifieke eisen niet opnemen in het bestemmingsplan. Dit neemt niet weg dat de gemeente met initiatiefnemers zal bekijken welke mogelijkheden er zijn voor duurzame energie en natuurinclusief bouwen. Op de gebouwen van het PEC zijn inmiddels zonnepanelen aangebracht.

5 Beleidskaders

5.1 Ruimtelijk beleid voor het bestemmingsplan Grandorse

5.1.1 Rijksbeleid

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is op 11 september 2020 vastgesteld. Deze visie is door het Rijk opgesteld in het kader van de nieuwe omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking is getreden. Aan de hand van een toekomstperspectief is hierin de langetermijnvisie in beeld gebracht. De uitbreiding en versterking van de hippische zone in het gebied tezamen met de realisering van het bijbehorend salderingsplan voor natuurcompensatie wordt bijgedragen aan een toekomstbestendige inrichting van het landelijk gebied en het versterken van de regionale identiteit. Het bestemmingsplan is passend binnen de in de Omgevingsvisie gestelde doelen. Doordat het ontwerpbestemmingsplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage heeft gelegen is voor dit bestemmingsplan nog het rijksbeleid van toepassing dat is vastgelegd in respectievelijk de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Uit de SVIR komen geen concrete beleidskaders voort voor dit bestemmingsplan. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en de bijbehorende Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) vormen de juridische vertaling van de SVIR. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van een bestemmingsplan, zodat ze doorwerken tot het niveau van de lokale besluitvorming.

Het planvoornemen betreft een lokale ontwikkeling. Er zijn geen Rijksbelangen in het geding, met uitzondering van de bescherming van het nationale Natuurnetwerk. Het plangebied overlapt voor een deel het Natuurnetwerk. In het planvoornemen wordt het Natuurnetwerk per saldo uitgebreid en kwalitatief verbeterd. De planologische bescherming van het Natuurnetwerk vindt plaats in de provinciale Omgevingsverordening. Het plangebied ligt niet binnen het voorkeurs tracé van de buisleidingenstraat 'Delta Rhine Corridor'. Het Barro heeft geen consequenties voor voorliggend plan. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 zijn de regels van Barro vervangen door het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Het Bkl is echter nog niet van toepassing op onderhavig bestemmingsplan, omdat het ontwerpbestemmingsplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage heeft gelegen.

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de 'ladder duurzame verstedelijking' opgenomen. Conform deze ladder moet een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt een beschrijving te bevatten van de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling. Het doel is om overbodige bouwplannen (kantoren, woningen) te voorkomen en hergebruik te stimuleren. Buiten het bestaand stedelijk gebied moet gemotiveerd worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien. In dit bestemmingsplan wordt binnen de bestemming 'Gemengd – Hippische boulevard' ruimte geboden aan de ontwikkeling van in totaal 4,5 ha economische bedrijfsperven, waarvan 1,5 ha bebouwd mag worden. Alle gronden zijn specifiek bestemd voor hippisch gerelateerde bedrijvigheid en voorzieningen en maken onderdeel uit van het totaal concept van de hippische zone en zijn direct verbonden aan het PEC. Dit is als ook als gebruiksregel in de juridische regeling van het bestemmingsplan opgenomen. Niet-hippisch gerelateerde bedrijven zijn niet toegestaan.

5.1.2 Provinciaal beleid

Op 1 oktober 2021 is door Provinciale Staten van Limburg de Provinciale Omgevingsvisie Limburg vastgesteld. De Omgevingsvisie bevat geen kaarten. De begrenzingen van de zoneringen en andere werkingsgebieden zijn opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg. In de visie wordt voor de periode 2021 tot 2030-2050 beschreven hoe de provincie richting wil geven aan toekomstbestendige ontwikkelingen en daarbij de balans zoekt tussen het beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving. Er zijn een drietal hoofddopgaven beschreven:

1. Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving;
2. Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie inclusief landbouwtransitie;
3. Klimaatadaptatie en energietransitie.

Binnen het landelijk gebied worden drie gebieden onderscheiden: het Natuurnetwerk Limburg, de Groenblauwe mantel en het buitengebied. In het gebiedsgerichte deel zijn uitdagingen en opgaven voor Noord-Limburg beschreven:

1. Ondernemen & Innoveren (gezond ondernemen en gezonde arbeidsmarkt);
2. Toerisme & Leisure (gezond leven);
3. Vitale en gezonde bewoners en hun leefomgeving;
4. Mobiliteit & Logistiek (gezond verbinden);
5. Energie & Klimaat (gezond leefklimaat).

Rondom de Midden Peelweg ligt een krachtig toeristisch cluster met dagrecreatieve voorzieningen. In hetzelfde gebied ligt de hippische zone Grandorse. De bestaande bos- en natuurgebieden maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Limburg. De planologische bescherming van deze gebieden is nader geborgd in de Omgevingsverordening door een 'nee-tenzij'-bescherming. Activiteiten met een negatief effect kunnen uitsluitend op basis van de 'saldobenadering' worden toegestaan. Dit betekent dat een gecombineerde uitvoering van samenhangende activiteiten moet leiden tot een verbetering van de kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk op gebiedsniveau.

Enkele aangrenzende agrarische gronden zijn onderdeel van de Groenblauwe mantel. Het beleid is hier gericht op het faciliteren en ondersteunen van de verbindings- en bufferfunctie voor aangrenzend Natuurnetwerk. Dit zijn gebieden waar goede combinatiemogelijkheden zijn voor duurzame vormen van landbouw- en vrijetijdseconomie met kansen voor natuurwaarden en landschapskwaliteit.

Alle overige agrarische zijn onderdeel van het buitengebied en hebben een agrarisch karakter. Hier is rekening houdend met de natuurlijke omstandigheden en de ruimteclaims vanuit verschillende transitieopgaven een breed scala aan grondgebruiksvormen mogelijk. Niet alleen van landbouw, maar ook voor andere functies waaronder de vrijetijdseconomie.

Naast de indeling in zoneringen zijn er ook diverse provinciale beschermingsgebieden, waarop de Omgevingsverordening Limburg 2014 van toepassing is. Op basis van de omgevingsverordening is nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijbedrijven en paardenhouderijen toegestaan. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een specifiek provinciaal milieubeschermingsgebied.

Voor (nieuw)bouw in het buitengebied geldt de provinciale beleidsregel 'Limburgs Kwaliteitsmenu' (LKM). Dit beleid houdt in dat voor iedere 'rode ontwikkeling' (bebouwing) in het buitengebied een 'groene tegenprestatie' (natuur) dient te worden geleverd. De te leveren tegenprestatie kan worden geleverd door het zelf realiseren van nieuwe landschappelijke beplantingen (natuur), het slopen van opstallen of het storten van een financiële bijdrage in een 'groenfonds'. De gemeente Horst aan de Maas heeft de provinciale beleidsregel 'Limburgs Kwaliteitsmenu' als 'Gemeentelijk Kwaliteitsmenu' vertaald in een gemeentelijke structuurvisie.

5.1.3 Regionaal beleid

Het Waterbeheerprogramma 2022-2027 betreft het centrale beleids- en uitvoeringsplan van het waterschap. In dit document wordt de koers voor een toekomstbestendig waterbeheer in Limburg uitgezet. Het waterschap beschrijft hierin hoe:

1. inwoners worden beschermd tegen overstromingen vanuit de Maas;
2. de juiste balans kan ontstaan tussen water afvoeren en water vasthouden;
3. het water schoon wordt (gehouden) en wateren natuurlijk worden ingericht;
4. rioolwater wordt gezuiverd en daarbij grondstoffen worden teruggewonnen en gebruikt.

Het beleid van het waterschap is gericht op het zo lang mogelijk vasthouden van gebiedseigen water, gecombineerd met het zoveel mogelijk scheiden van schoon en verontreinigd water en een integrale aanpak.

5.1.4 Gemeentelijk beleid

De Structuurvisie Horst aan de Maas geeft een integraal beeld van de ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen die de gemeente op haar grondgebied voor ogen staat voor de langere termijn. Hierin staat beschreven dat het gebied Park De Peelbergen als Recreatieve Zone verder ontwikkeld kan worden. Dit gebied heeft in het provinciale en regionale beleid een bijzondere status. Park De Peelbergen wordt als een majeur economisch project gezien, met een grote strategische betekenis voor andere bedrijven in de regio en voor de regionale werkgelegenheid. Binnen dit landschapspark is ruimte voor ontwikkeling van toeristische en recreatieve functies, waarbij de gemeente tevens aanvullend bos- en natuurgebied wens te realiseren ten behoeve van de gewenste landschappelijke versterking. Daarnaast is er in het verleden geconstateerd dat er een verbeterde verbinding wenselijk is vanuit Evertsoord in oostelijke richting, boven Kronenberg langs naar Berghem (route Horst-Sevenum).

In de gemeentelijke structuurvisie is Limburgs Kwaliteitsmenu geïmplementeerd als 'Gemeentelijk Kwaliteitsmenu'. Het grondprincipe van het kwaliteitsmenu is dat als ontwikkelingen ter plaatse leiden tot verlies aan omgevingskwaliteit, dit dient te worden gecompenseerd door een kwaliteitsbijdrage. Dit geldt zowel binnen als buiten de 'rode contouren'. De kwaliteitsbijdrage wordt ingezet om de omgevingskwaliteit en leefbaarheid te versterken. Het plangebied is hierin aangeduid als Park De Peelbergen e.o., waarbij de bestaande bosgebieden zijn aangeduid als 'bos- en natuurgebieden' en de overige gronden als 'recreatief – agrarisch gebied'.

Nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven en paardenhouderijen geldt een voorwaardelijke grondhouding ('nee, tenzij'), waarbij verdergaande landschappelijke maatregelen, voorzieningen voor de afkoppeling van hemelwater en aanleg van natuur of landschap worden vereist. Voor overige (gebouwde) functies geldt een meedenkende grondhouding ('ja, mits') en voor vestiging van commerciële voorzieningen is naast een landschappelijke inpassing ook een aanvullende kwaliteitsbijdrage vereist. Voor gebiedseigen recreatie en toerisme geldt een positieve grondhouding ('ja'). Voor de gebiedsontwikkeling Grandorse is een ruimtelijk-landschappelijk kader opgesteld: de 'Totaalvisie Hippische Zone De Peelbergen'. Hierin wordt de realisatie van een landschappelijk casco in het gebied voorgesteld. Dit is nader uitgewerkt in het salderingsplan, dat als bijlage is opgenomen in het bestemmingsplan. De uitvoering is geborgd in een salderingsovereenkomst tussen de provincie en de gemeente. De gemeente draagt zorg voor de realisatie van de hierin opgenomen nieuwe natuur- en landschapselementen, waarmee een landschappelijk casco in het gebied ontstaat en de afzonderlijke bedrijfslocaties landschappelijk zijn ingepast.

Momenteel heeft de gemeente een Omgevingsvisie in voorbereiding. Het opstellen van een omgevingsvisie (als opvolger van de structuurvisie) is een verplichting voor elke overheid in het kader van de nieuwe Omgevingswet. In 2024 is een Koersdocument opgesteld. Dit Koersdocument zal verder worden uitgewerkt tot een concept Omgevingsvisie, die na een terinzagelegging uiteindelijk door de gemeenteraad vastgesteld zal worden. In het Koersdocument van de nieuwe gemeentelijke omgevingsvisie zijn geen specifieke beleidsuitgangspunten voor Grandorse beschreven. Wel is hierin opgenomen dat grote ontwikkelingen ten aanzien van toerisme dienen te worden geclusterd in de recreatieve as De Peelbergen.

De gemeenteraad van Horst aan de Maas heeft op 14 juni 2016 de Totaalvisie voor de ontwikkeling van Hippische zone De Peelbergen vastgesteld. De gemeente wenst in dit plangebied de volledige hippische keten ontwikkelingsruimte te bieden. De infrastructuur binnen hippische zone De Peelbergen staat ten dienste van het paard. De accommodaties en voorzieningen zijn onderling verbonden.

De gemeente Horst aan de Maas heeft een welstandsnota opgesteld om een welstandstoets te kunnen uitvoeren bij aanvragen om omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen. Vergunningaanvragen op basis van dit bestemmingsplan moeten voldoen aan de eisen uit de welstandsnota. Voor het recreatiezoekgebied De Peelbergen gelden specifieke welstandscriteria.

5.2 Relevante wijzigingen in milieubeleid ten opzichte van 2018

5.2.1 Stikstofbeleid en wetgeving

Onder het voormalige PAS was de vestiging van nieuwe paardenbedrijven in het gebied Grandorse door de provincie Limburg aangedragen als zogenaamd 'prioritair project' van provinciaal belang, waarvoor ontwikkelingsruimte werd gereserveerd in het Programma aanpak stikstof (PAS). De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is onverbindend verklaard door de Raad van State op 29 mei 2019. Na deze uitspraak is er gewerkt aan een nieuw wettelijk kader om de stikstofproblematiek aan te pakken. Uitvloeisel daarvan is de Wet stikstofreductie en natuurherstel. Met deze wet wordt voorzien in de wettelijke verankering van de door het kabinet aangekondigde structurele aanpak van de stikstofproblematiek.

De wet is op 17 december 2020 aangenomen door de Tweede Kamer en op 9 maart 2021 aangenomen door de Eerste Kamer. Op 1 juli 2021 is de wet in werking getreden. Met deze stikstofwet werd een bouwvrijstelling voor stikstof ingevoerd. Daardoor was het niet langer nodig om de stikstofdepositie van tijdelijke activiteiten – de bouw, sloop en de aanleg – te berekenen in het kader van de toets aan de Wet Natuurbescherming. In de zogenaamde ‘Porthos-uitspraak’ van 2 november 2022 oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat de bouwvrijstelling in strijd is met het Europese recht.

De natuur versterken en het de kans geven zich te herstellen, daar moet de stikstofaanpak aan bijdragen. Dat is vastgelegd in de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering, die op 1 juli 2021 in werking trad. Hiervoor zijn Europese stikstofreductiedoelen opgesteld. In juni 2022 heeft het Rijk de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) inclusief richtinggevende emissiereductiedoelen stikstof per gebied gedeeld. Begin 2024 heeft het ontwerp Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) ter inzage gelegen. Op 4 september 2024 heeft het kabinet besloten het NPLG te schrappen en aangekondigd met vervangend stikstofbeleid te komen.

Op 30 juni 2023 is het eerste conceptplan Limburgs Programma Landelijk gebied door de provincie Limburg ingediend bij het ministerie van LNV. De provincie wil Limburg indelen met voldoende natuur én ruimte voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen. De provincie heeft vier deelgebieden aangewezen en gemeente Leudal valt binnen deelgebied De Peel. De doelen voor Limburg omvatten naast het herstel van natuur en de doelen voor water en klimaat ook de leefbaarheid van het landelijk gebied en het perspectief voor diverse sectoren in Limburg. De Peel is door het kabinet aangewezen als een van de zestien nationale aandachtsgebieden voor herinrichting. In NOVEX De Peel werken alle overheden, als één overheid, samen met de streek aan een duurzame toekomst en ontwikkelperspectief voor De Peel. Naast het project Peelvenen is in 2021 gebiedsgerichte aanpak (GGA) Vitale Peel gestart. Ook in deze GGA gaat het om de ontwikkeling van gewenste natuurdoelen en het daarbij horende watersysteem, maar ook het geven van een nieuwe economische impuls.

5.2.2 Beleidsregels intern en extern salderen in Limburg december 2019

Als een activiteit een toename van stikstofdepositie veroorzaakt, kan hiervoor in sommige gevallen een natuurvergunning worden verkregen op basis van extern salderen. In dat geval wordt de (legaal veroorzaakte) stikstofdepositie van een stoppende activiteit (de saldogever) ingezet om een andere activiteit (de saldo-ontvanger) mogelijk te maken. Bij externe saldering is er geen sprake van hetzelfde projectgebied: de saldonemer doet een beroep op de stikstofrechten van een stoppende activiteit, gelegen buiten het eigen (plan- c.q. project)gebied. Voor extern salderen gelden verschillende voorwaarden. Deze zijn (mede) vastgelegd in provinciale beleidsregels over extern salderen.

Een natuurvergunning kan alleen op basis van extern salderen worden verkregen als de externe saldering als mitigerende maatregel kan worden aangemerkt. Een mitigerende maatregel is een maatregel waarmee wordt beoogd de eventuele schadelijke gevolgen van een activiteit te voorkomen of te verminderen (artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn). Een mitigerende maatregel moet worden onderscheiden van instandhoudings- en passende maatregelen (artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn).

Instandhoudings- en passende maatregelen zijn maatregelen die de overheid moet treffen om, kort gezegd, de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden te behouden en zo nodig te verbeteren of herstellen.

Een van de voorwaarden die geldt bij extern salderen is dat vaststaat dat de bedrijfsvoering van het saldogevende bedrijf daadwerkelijk is of wordt beëindigd. Bij extern salderen in de vorm van het (geheel of gedeeltelijk) intrekken van een natuurvergunning is verder van belang dat de stikstofdepositie aanwezig was of kon zijn tot het moment van intrekking van de natuurvergunning of het sluiten van de overeenkomst over de overname van stikstofdepositie ten behoeve van de saldo-ontvanger. Door uit te gaan van de feitelijk gerealiseerde capaciteit kan de niet-gerealiseerde capaciteit niet betrokken worden bij aanvragen met salderen. Zo wordt voorkomen dat het alsnog benutten van deze capaciteit leidt tot een feitelijke stijging van depositie. In de beleidsregels is bepaald dat de saldo-ontvanger bij extern salderen 70% van de verkregen stikstofemissie kan benutten. Uit jurisprudentie volgt dat 30% afoming niet houdbaar is bij de rechter.

De provincie Limburg hanteert nu een maatwerk-aanpak, aangezien de beleidsregels extern salderen niet worden gewijzigd. Bij het nemen van maatwerkbesluiten moet op grond van jurisprudentie worden voldaan aan het additionaliteitsvereiste ten opzichte van de vigerende beleidsregels. In de basis geldt dat hoe meer extra wordt afgeroomd, hoe beter de saldering te verdedigen is. Waarbij altijd de kanttekening geldt dat, hoe groot de afoming ook is, niet op voorhand met zekerheid is te zeggen dat een vergunning stand houdt bij de rechter. Hoeveel extra moet worden afgeroomd in een concreet geval is in beginsel maatwerk en zal dus per vergunningaanvraag in samenspraak met de initiatiefnemer afgewogen moeten worden. Dit betekent voor het MER dat de gevolgen op basis van verschillende afomingspercentages inzichtelijk moeten worden gemaakt.

5.2.3 Beleidsregels depositiebank de Peelbergen

De vestiging van hippische kavels in Grandorse gaat gepaard met een toename van de stikstofdepositie op diverse Natura 2000-gebieden en is daarom vergunningplichtig in het kader van de Wet natuurbescherming. Op dit moment is externe saldering de enige mogelijkheid om een natuurvergunning te kunnen krijgen of om een bestemmingsplan te kunnen vaststellen voor die hippische kavels. Ten behoeve van deze externe saldering is de depositiebank De Peelbergen ingesteld en in werking sinds 16 december 2020 (*Beleidsregels depositiebank De Peelbergen, Provinciaal blad 2020, 9426*).

De praktische mogelijkheden voor externe saldering zijn via het instellen van een depositiebank voor De Peelbergen, waaronder ook Grandorse valt, vergroot. Dit omdat het gebied gefaseerd wordt ontwikkeld en de verwerving van stikstofrechten en de toedeling hiervan aan de verschillende hippische kavels niet synchroon zal lopen. Deze depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem die bedoeld is om de inleg van verworven stikstofrechten “op te sparen” en fasegewijs te gebruiken voor de vergunningverlening voor bedrijven en projecten, waaronder de vestiging van hippische bedrijven binnen het plangebied Grandorse. Vandaar dat dit een zogenaamde ‘doelgebonden’ depositiebank is. In de provinciale Beleidsregels depositiebank de Peelbergen is beschreven op welke wijze de depositiebank wordt gevuld met depositieruimte. Ook is in de beleidsregels beschreven hoe depositieruimte kan worden gereserveerd en toebedeeld aan activiteiten.

In paragraaf 2.2.1 wordt nader ingegaan op de externe saldering vanuit de depositiebank de Peelbergen. De inhoudelijke beleidsregels zijn te raadplegen via deze link: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR648061/1>.

Stikstof-uitspraken 18 december 2024

In het planspoor geldt als hoofdregel dat de effecten als gevolg van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte activiteiten en ontwikkelingen, afgezet worden tegen de feitelijk bestaande én planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan.

De Raad van State heeft in de uitspraken van 18 december 2024 met zaaknummer 202201311/1 (Rendac) en met zaaknummer 202200383/1 (Amercentrale) in het kader van de projecttoets (vergunningenspoor) uitgesproken dat interne saldering (natuur)vergunningplichtig is. Deze twee specifieke uitspraken gaan niet in op de gevolgen voor (bestemmings)plannen.

De Raad van State heeft eerder in de uitspraak van 30 september 2020 met zaaknummer ECLI:NL:RVS:2020:2318 uitgesproken dat bij salderen in het planspoor de provinciale beleidsregels niet van toepassing zijn, omdat deze beleidsregels uitsluitend zien op de verlening van een natuurvergunning en niet op de vaststelling van een plan, omdat de natuurwetgeving een afzonderlijk toetsingskader kent voor plannen. Het is echter niet uit te sluiten dat de uitspraken van 18 december 2024 in de toekomst alsnog een doorwerking krijgen naar het planspoor (plan-toets).

5.2.4 Wet ammoniak en veehouderij ingetrokken na inwerkingtreding Omgevingswet

De Wet ammoniak en veehouderij is bij inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken. Het beschermen van gebieden is daarmee gedecentraliseerd naar de provincie. In een provinciale omgevingsverordening kunnen voor verzuring gevoelige gebieden worden aangewezen. Een deel van de Kronenburgerheide, gelegen binnen het plangebied van Grandorse, was voorheen aangewezen als zeer kwetsbaar gebied (Wav-gebied). In de omgevingsverordening van de provincie Limburg is dit gebied niet aangewezen als voor verzuring gevoelig gebied. Dit geldt ook voor de andere natuurgebieden in en direct rondom het plangebied.

5.2.5 Verordening geurhinder en veehouderij 2024

De gemeenteraad heeft op 8 oktober 2024 de Verordening geurhinder en veehouderij 2024 gemeente Horst aan de Maas vastgesteld. Deze verordening is in werking vanaf 7 november 2024. In deze geurverordening is voor het deelgebied Grandorse de wettelijke minimale afstand tussen een dierenverblijf van een veehouderij of hippisch bedrijf waar paarden of pony's worden gehuisvest en een geurgevoelig object gehalveerd van tenminste 50 meter naar tenminste 25 meter.

6 Referentiesituatie en planvoornemen

6.1 Referentiesituatie

De planlocatie bestaat uit een gebied van circa 250 ha omvang met grote agrarische eenheden, afgewisseld met grotere boseenheden, gelegen tussen Evertsoord in het westen en Kronenberg in het oosten. Centraal in het gebied ligt het PEC en ten zuiden daarvan manege d'n Umswing aan de Schorfvenweg met het huidige evenemententerrein.

In het plangebied kan onderscheid worden gemaakt tussen de meer besloten agrarische gronden rondom bestaande bos- en natuurgebieden ('Kronenbergerheide') ten zuiden van de Kulbergweg en de meer open gronden ten noorden van de Kulbergweg. In het zuiden ligt het bestaand bosgebied 'de Heesberg'. Door het midden van het plangebied loopt de (gekanaliseerde) Peelloop. In het zuiden ligt het bosgebied 'de Heesberg'. Rondom het PEC zijn enkele bestaande bospercelen aanwezig en in het zuiden aansluitend aan de Heesberg en het Aardsbroek liggen enkele bos- en natuurgebieden.

Het agrarisch gebruik in het gebied is grondgebonden. Akkerbouw en weilanden geven het gebied een gemengd karakter. Het plangebied is nagenoeg onbebouwd, uitgezonderd het PEC en manege d'n Umswing. Het PEC bestaat uit drie rijhallen/binnenpistes met centraal gelegen voorzieningen, vier buitenbakken/buitenpistes, een derbyterrein, stallingsruimte (voor deelnemende paarden in tenten) en parkeerplaatsen voor paardentrailers/vrachtwagens en bezoekers.

Ten zuiden van de Peelstraat bevindt zich aan de Schorfvenweg manege d'n Umswing. Deze manege bestaat uit een eigen rijhal, twee buitenbakken en een parkeerterrein. Aansluitend aan de manege bevindt zich een groot evenemententerrein van ongeveer 10 ha groot.

Op basis van verleende omgevingsvergunningen (vooruitlopend op het bestemmingsplan) zijn aan de Travers een hippisch bedrijf en ruitersportwinkel gerealiseerd en is een brug over de Peelstraat gerealiseerd.

Direct grenzend aan de planlocatie bevindt zich in het noorden een mestverwerkingsbedrijf (Kulbergweg 8). Ten zuidwesten bevindt zich een bestaand agrarisch bedrijf (Schorfvenweg 6).

Ten oosten bevindt zich aan de Peelstraat een bebouwingscluster met lintbebouwing bestaande uit enkele burgerwoningen, een 3-tal agrarische bedrijven, waaronder 1 intensieve veehouderij (Peelstraat 48) en een loodgieter- en installatiebedrijf (Peelstraat 54).

Het plangebied wordt regionaal ontsloten via de provinciale weg N277. De Peelstraat dient als gebiedsontsluiting en vormt de verbinding tussen Evertsoord, Kronenberg en de provinciale weg. De overige wegen in het gebied hebben een zeer lokale functie en dienen vooral ter ontsluiting van de aanliggende percelen. Het betreft de Kulbergweg en de Travers in het noordelijk deel en de Schorfvenweg en Meerweg in het zuidelijk deel. In het gebied zijn enkele recreatieve routes uitgezet over de wegen en zandbanen.

6.2 Planvoornemen

6.2.1 Beschrijving planvoornemen in het bestemmingsplan voor vaststelling

De gemeente wenst in dit plangebied de volledige hippische keten ontwikkelingsruimte te bieden. Deze bestaat uit paardenhouderijen, fokkerijen, sport- en handelsstallen en gebruiksgericte vormen van paardenhouderij met in het verlengde daarvan ruimte en faciliteiten voor de topsport en breedtesport. Om de keten te completeren is ook andere hippische en hippisch gerelateerde bedrijvigheid wenselijk, onder andere op het gebied van paardenzorg, (sport-)medische zorg, bedrijfsmatig, toeristisch en recreatief gebruik dat verbonden is aan de paardensport. Ook is het van belang om ontwikkeling op het gebied van hippische advisering, opleiding, educatie, studie en conferentie te kunnen faciliteren en ruimte te bieden aan detailhandel die ondersteunend en faciliterend is aan de hippische keten. Voor de gewenste ontwikkeling van Grandorse is in 2016 een toekomstvisie opgesteld: 'Totaalvisie Hippische Zone De Peelbergen'. Hierin is een koers is uitgezet voor de gewenste ontwikkelingen.

In paragraaf 6.2.3 worden de activiteiten en bijbehorende planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan per bestemming beschreven.

6.2.2 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan 2018

Het bestemmingsplan dat voor vaststelling wordt aangeboden is ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan uit 2018 op onderdelen gewijzigd en geactualiseerd. Voor een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan buitengebied wordt verwezen naar de toelichting bij het bestemmingsplan. Een opsomming van de wijzigingen:

- De begrenzing van het plangebied is gewijzigd:
 - In het zuiden/zuidoosten is het bos 'de Heesberg' met de tussentijds aangelegde eventingroute deel uit gaan maken van het plangebied.
 - Aan de noordoost kant van het plangebied is de locatie Kivietweg 11 (woonbestemming) uit het plangebied gehaald.
 - Ten westen van ruitersportterrein/manege d'n Umswing op Schorfvenweg 3 is een strook oefenterrein aan het plangebied toegevoegd.
 - Ten westen van het golfterrein is een perceel aan het plangebied toegevoegd voor de realisatie van nieuwe natuur.
 - Ten zuidwesten is een perceel grasland toegevoegd dat een aanduiding krijgt als overloop parkeerterrein.
 - Verder zijn er ten noordwesten van de kern Sevenum een 4-tal percelen toegevoegd aan het plangebied voor natuurontwikkeling.
- Voor nieuwvestiging van hippische accommodaties zijn 12 hippische kavels opgenomen. Dit is exclusief het gewenste permanente stallencomplex aan de Kulbergweg.
- Een aantal ontwikkelingen in het gebied zijn reeds planologisch vastgesteld en gerealiseerd: uitbreiding manege d'n Umswing op Schorfvenweg 3, realisatie van een ruitersportwinkel op Travers 10, de reeds gerealiseerde hippische accommodatie Travers Horse Facility op Travers 4 alsmede de reeds gerealiseerde brug over de Peelstraat.

- Het ontwerp bestemmingsplan uit 2018 stond ook niet-hippische evenementen toe. In het plan voor vaststelling zijn maximaal 6 niet-hippische, publieksgerichte evenementen toegestaan (zoals een mountainbike- of hardloophwedstrijd).
- In het ontwerp bestemmingsplan uit 2018 is uitgegaan van maximaal 6 grootschalige wedstrijd-evenementen met gemiddeld 15.000 bezoekers en 2 grootschalige internationale wedstrijden met circa 60.000 bezoekers per evenement. In totaal een maximum aantal bezoekers van 260.000 per jaar. Het aantal bezoekers dat in het bestemmingsplan voor vaststelling planologisch wordt toegestaan is teruggebracht naar maximaal 10.000 bezoekers per dag en maximaal 175.000 bezoekers per jaar (dit is inclusief de deelnemers aan wedstrijden).
- Het ontwerp van het nieuwe stallencomplex De Peelbergen (kavel 4) is gewijzigd. Het aantal paardenboxen is verkleind van 592 naar 485 paardenboxen en het complex bestaat nu uit verschillende compartimenten met ieder een maximaal aantal paardenboxen. Binnen ieder compartiment kunnen paarden geïsoleerd worden in geval van een uitbraak van het Rhinovirus. Hiermee wordt geanticipeerd op toekomstige dierwelzijnswetgeving. Verder wordt uitgegaan van een minder intensief hippisch programma. Dit leidt voor wat betreft de stikstofeffecten tot een verlaging van de gemiddelde emissievracht op jaarbasis: van gemiddeld 150 paarden(equivalenten) naar gemiddeld 80 paarden(equivalenten) per jaar.
- Alle activiteiten in het gebied moeten een functionele binding hebben met het hippisch centrum. Dit is in het (ontwerp-)bestemmingsplan binnen de bestemming 'Gemengd-Hippische Boulevard' vastgelegd in een gebruiksregel. Nog uit te voeren ruimtelijke ontwikkelingen die planologisch mogelijk gemaakt worden zijn:
 - Bouwrijp maken van de hippische zone en realisatie van hippische accommodaties met longstay-appartementen en hippische gerelateerde commerciële bedrijven;
 - Mogelijke verlegging van de Peelloop (watergang);
 - Inrichting van uitlooproutes.
- Deelontwikkelingen die tussentijds via afzonderlijke procedures zijn geregeld of zijn uitgevoerd, inclusief de daarvoor benodigde natuurcompensatie, zijn opgenomen in het bestemmingsplan voor vaststelling. Het gaat met name om:
 - Verbreden en verharderen van een onverharde weg (nu de Travers, uitgevoerd). De Travers overlapt deels het Natuurnetwerk. Voor de aanleg is bos gekapt;
 - Verbreden Kulbergweg waarbij de bestaande laanbeplanting is gekapt en nieuwe laanbeplanting is aangeplant. De verbrede weg en bermen overlappen het Natuurnetwerk. Voor de aanleg is bos gekapt;
 - De aanleg van een ruiterspad langs de Travers. Het ruiterspad overlapt het Natuurnetwerk en voor de aanleg is bos gekapt;
 - Aanbrengen van verlichting langs de wegen (Kulbergweg en Travers);
 - Het kappen van een bosperceel en het bouwen van de hippische accommodatie op Travers 47;
 - Het bouwen van een opstal ten oosten van de Travers ter hoogte van ECdP;

- Het kappen van bos in natuurgebied de Heesberg ten behoeve van de aanleg van een ruiterpadenroute (eventingroute) met kunstmatige niveauverschillen. Dit gebied ligt in het Natuurnetwerk;
- Aanleg van een ruiterbrug over de Peelstraat;
- Uitbreiding van d'n Umswing.

Voorname ruimtelijke ontwikkelingen die tussentijds via afzonderlijke procedures zijn geregeld of zijn uitgevoerd tasten de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk aan. Daarvoor is het natuurcompensatieplan (salderingsplan) gewijzigd en voorgelegd aan de provincie ter goedkeuring. De realisatie van de natuurcompensatie is gewaarborgd in een salderingsovereenkomst tussen de provincie Limburg, de gemeente en initiatiefnemers. Daarnaast bevat het bestemmingsplan voor vaststelling ruimtelijke randvoorwaarden en een voorwaardelijke verplichting in de planregels voor de ontwikkeling van gronden met de bestemming 'gemengd-hippische boulevard'.

6.3 Maximale planologische mogelijkheden

Bestemming 'Zone hippische bedrijven'

Onbebouwde agrarische gronden ten noorden van de Peelstraat zijn voorzien van de bestemming 'Zone hippische bedrijven'. Deze gronden zijn bestemd voor de vestiging van maximaal 12 hippische bedrijven. Inmiddels is op de kavel op de hoek van de Travers en de Kulbergweg een eerste hippisch bedrijf gerealiseerd op basis van een verleende omgevingsvergunning.

Zowel productie- als gebruiksgesichte hippische bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan. Verder kunnen er twee maneges worden gerealiseerd. Daarnaast wordt op de kavel ten oosten van het reeds gerealiseerde hippisch bedrijf ook een hippisch opleidingsinstituut toegestaan. Hier worden aanvullend op de reguliere zoals rijhallen, paardenstallen, buitenpiste e.d. ook een campus met lesruimten en een appartementencomplex voor uitsluitend studenten gerealiseerd met algemene verblijfsruimten en maximaal 60 appartementen. Studenten mogen hier niet langer dan 24 maanden achtereenvolgens verblijven.

Via een afwijking kan onder voorwaarden vestiging van maximaal twee hippische hulpbedrijven worden toegestaan. Dit moeten aan de hippische sport verwante bedrijven zijn op het leveren van diensten en goederen aan hippische bedrijven.

De vestigingslocaties variëren in omvang. De uit te geven bouwpercelen bedragen 2,5 tot circa 6,5 ha. Het terrein mag naar eigen wens ingericht worden, binnen de kaders die het bestemmingsplan stelt. De bebouwing en verharding mag verspreid over het perceel gerealiseerd worden. Binnen het uit te geven bouwperceel geldt een maximaal bebouwingspercentage van 30% voor de bebouwing, verharding en voorzieningen. Op bouwpercelen kleiner dan 3 ha is een bebouwd en verhard oppervlak van 1 ha toegestaan. Op de kavel van de campus is op het westelijk deel geen bebouwing en dichte afrastering toegestaan, vanwege de nabijheid van een dassenburcht. Voorzieningen zoals paddocks, onoverdekte stapmolens, longecirkels, springweiden etc. hoeven niet te worden

meegerekend binnen de 30% bebouwingspercentage. Dit geldt ook voor toegestane buitenpistes (tot maximaal 5.000 m²) en een galoppeerbaan (met een maximale breedte van 5 meter). Voor alle kavels geldt dat minimaal 35% van het perceel een groene aankleding moet krijgen. De landschappelijke inpassing is als voorwaardelijke verplichting in de juridische regeling van het bestemmingsplan geborgd.

Alle bedrijven mogen bij recht één bedrijfswoning oprichten. Via afwijking kan onder voorwaarden ook een 2e bedrijfswoning worden toegestaan. Daarnaast mogen per bedrijf bij recht maximaal 15 longstay-appartementen worden gerealiseerd met een totale oppervlakte van 55 m² per appartement, ten behoeve van de huisvesting van grooms, stagiaires of buitenlandse ruiters die binnen het betreffende hippisch bedrijf paarden verzorgen en trainen. Ook voor het verblijf van gasten en klanten van het hippische bedrijf mogen verblijfsvoorzieningen worden gerealiseerd. Via afwijking kan eventuele uitbreiding van de oppervlakte en/of het aantal appartementen mogelijk worden gemaakt, indien de noodzaak wordt aangetoond door bijvoorbeeld een bedrijfsplan.

Voor de oprichting van verblijfsvoorzieningen gelden planologische kaders (randvoorwaarden) ten aanzien van geluid, milieuzonering, spuitzones, geur en stikstof.

In verband met de stikstofregulering geldt er een maximum aantal te houden paarden in het gehele gebied. Dit maximum is direct afhankelijk van de beschikbaarheid van ontwikkelingsruimte op basis van aanwezige stikstofrechten in de specifieke stikstofdepositiebank. In de gebruiksregels en bouwregels van het bestemmingsplan is een stikstofplafondregeling opgenomen die niet mag worden overschreden en waar ieder bedrijf (project zoals bedoeld in de regulering voor Natura2000 gebieden) bij gebruiksactiviteiten, sloop- bouw- en aanleg-activiteiten rekening mee dient te houden.

In de directe nabijheid van buisleidingen mogen geen (beperkt) kwetsbare objecten worden opgericht. Dit is in de juridische regeling van het bestemmingsplan opgenomen, maar is feitelijk alleen van toepassing op de noordoostelijke hoek van de meest noordwestelijk gelegen kavel.

Bestemming 'Sport-Hippisch sportcomplex'

Voor het gewenste permanente stallencomplex zijn de gronden ten noordwesten van het PEC voorzien van de bestemming 'Sport - Hippisch sportcomplex'. In het stallencomplex komen wedstrijdboxen met bijbehorende voorzieningen. Tot op heden worden de wedstrijdpaarden gestald in tijdelijke tenten op het PEC-terrein. Het stallencomplex gaat ruimte bieden voor maximaal 485 wedstrijdpaarden, maar zal niet bij alle wedstrijden volledig bezet zijn. Tussen wedstrijden in zijn er nagenoeg geen paarden aanwezig. Op jaarbasis komt het gemiddelde aantal aanwezige paarden uit op 80 paarden.

Voor een mogelijke toekomstige uitbreiding van de huidige accommodatie van het PEC is het bestaande bouwvlak in zuidwestelijke richting uitgebreid. Bovendien worden op het uit te breiden terrein stapmolens en andere permanente voorzieningen gerealiseerd om jaarrond als oefen- en trainingsfaciliteiten te kunnen dienen. Ook wordt uitbreiding van het parkeerterrein en aanleg van erfverharding toegestaan. Voor de juridische regeling is zoveel mogelijk aangesloten bij de geldende regeling voor toegestane activiteiten: hippisch centrum met voorzieningen, manege / paardenpension, evenemententerrein, dagrecreatieve voorzieningen, detailhandel en horeca.

Voor de gerealiseerde renovatie en uitbreiding van bestaande manege D'n Umswing aan de Schorfenweg is een afzonderlijke ruimtelijke procedure gevolgd. De verleende omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan is opgenomen in het bestemmingsplan. Het bestaande bouwvlak van de manege is in noordelijke richting uitgebreid. Het hele manegeterrein is voorzien van de bestemming 'Sport - Hippisch sportcomplex' met de nadere aanduiding 'manege'. Aansluitend heeft aan de westzijde een uitbreiding plaatsgevonden van de bestemming 'Sport - Hippisch sportcomplex' voor een oefenterrein. Ten zuiden van de manege is voorzien in de realisering van een werkschuur (maximaal 2.000 m² voor opslag, kantine en sanitaire voorzieningen). Hiervoor is een specifieke aanduiding op de verbeelding opgenomen. In de directe nabijheid van buisleidingen mogen geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten worden opgericht. Dit geldt met name voor de gronden ten zuidoosten van Manege d'n Umswing.

Bestemming 'Gemengd – Hippische boulevard'

Ten behoeve van de realisering van een economische zone zijn de gronden ten oosten van het huidige PEC voorzien van de bestemming 'Gemengd – Hippische boulevard'. Hier zullen binnen een gebied van 4,5 ha hectare diverse economische bedrijfspcelen worden uitgegeven, waarvan maximaal 30% mag worden bebouwd, minimaal 35% uitsluitend benut mag worden voor landschappelijke groene inpassing en maximaal 35% mag worden benut voor openbare voorzieningen en verhardingen, zoals parkeerplaatsen.

Concreet wordt 1,5 ha bebouwd ten behoeve van hippisch gerelateerde bedrijven, commerciële voorzieningen en verblijfsrecreatieve voorzieningen inclusief inpandige bedrijfswoningen. Hierbij geldt wel als voorwaarde dat het bedrijf zich uitsluitend richt op de hippische bedrijven binnen het plangebied en/of op de bezoekers en deelnemers aan de binnen het plangebied uit te oefenen paardensport. Daarnaast is in de juridische regeling als voorwaardelijke verplichting opgenomen dat binnen 2 jaar na afgifte van de omgevingsvergunning voor bouwen de vereiste landschappelijke inpassing dient te zijn gerealiseerd op basis van een door de gemeente goedgekeurd landschapsplan. Het zuidelijk gedeelte van het perceel (ca. 1,65 ha) fungeert totdat het gehele terrein ontwikkeld is als overloopparkerterrein en is voorzien van de specifieke aanduiding 'specifieke vorm van verkeer – overloop parkeren'. Daarnaast wordt aan de oostzijde 'van noord naar zuid' een groene verbinding aangelegd. Inmiddels heeft zich in het gebied een ruitersporthandel gevestigd op basis van een verleende omgevingsvergunning voor afwijken bestemmingsplan en wordt ook in het bestemmingsplan overgenomen.

Aanduiding 'Evenemententerrein'

Voor regionale, nationale en internationale wedstrijden en overige evenementen is een wedstrijd- en evenemententerrein aangewezen met de aanduiding 'evenemententerrein'. Dit gebied omvat het hele PEC-terrein en het perceel ten zuiden van de Peelstraat ten oosten van d'n Umswing en heeft een totale omvang van ongeveer 25 ha.

Hier zijn uitsluitend hippisch gerelateerde sport- en bedrijfsevenementen toegestaan. Daarnaast mag maximaal 6 x per jaar een publieksgericht evenement plaatsvinden, onder de voorwaarde dat het effect van het publieksgericht evenement maximaal gelijk is aan het effect van een bedrijfsgerelateerd evenement.

In het zuidelijk gelegen bosgebied, aangrenzend aan het evenemententerrein is een eventingroute uitgezet. Hiervoor is de aanduiding 'overige zone – eventingroute' opgenomen in de algemene aanduidingsregels. Hier zijn maximaal 12 eventing-wedstrijden toegestaan. Ook de met een omgevingsvergunning gerealiseerde brug over de Peelstraat is opgenomen in het bestemmingsplan.

Het aantal te verwachten bezoekers voor de evenementen wordt op basis van huidige bezoekersaantallen geschat op 110.000 tot 175.000 bezoekers per jaar. Dit is inclusief deelnemers aan wedstrijden. Deze schatting is gebaseerd op de volgende aannamen:

- Wekelijks wedstrijden met gemiddeld 350 bezoekers en deelnemers per dag en maximaal 20.000 bezoekers per jaar;
- Maximaal 18 internationale meerdaagse wedstrijden per jaar met gemiddeld 1.000 tot 2.000 bezoekers per dag en maximaal 90.000 bezoekers per jaar;
- Maximaal 2 grootschalige hippische evenementen met gemiddeld 10.000 bezoekers per dag en maximaal 40.000 bezoekers per jaar.

In de juridische regeling zijn in aansluiting op het gemeentelijk evenementenbeleid kaders (randvoorwaarden) opgenomen om eventuele overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen. Het maximaal bezoekersaantal mag niet meer dan 10.000 bezoekers per dag bedragen. Daarnaast mag het totale jaarlijkse bezoekersaantal (inclusief deelnemers aan wedstrijden) niet meer bedragen dan 175.000 per jaar. Voor evenementen met meer dan 1.000 bezoekers per dag is ook een evenementenvergunning nodig.

Voor het kunnen faciliteren van de wedstrijden/ evenementen is uitbreiding van het huidige parkeerterrein noodzakelijk. Voor een evenement met 10.000 bezoekers per dag zijn conform het uitgevoerde verkeersonderzoek circa 4.200 parkeerplaatsen nodig. Hiervoor wordt het bestaande parkeerterrein bij het PEC in westelijke richting uitgebreid. Daarnaast worden extra (overloop) parkeervoorzieningen gerealiseerd voor bezoekers. Dit betreft allereerst een gebied van 1,5 ha ten zuiden van de hippische boulevard. Daarnaast kunnen na realisering van het permanente stallencomplex de gronden ter plaatse van de huidige tijdelijke tenten (1,5 ha) benut worden als parkeervoorziening. Tenslotte wordt ook een recent door de gemeente verworven agrarisch perceel (4,3 ha) ten zuidwesten van de eventingroute ingericht om te kunnen worden benut als overloop parkeerterrein.

Het voornemen om 1 à 2 keer per jaar binnen het plangebied wedstrijden en evenementen te houden met meer dan 10.000 bezoekers per dag wordt niet mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan; ook niet via een wijzigingsbevoegdheid. Hiervoor moet een 'buitenplanse' omgevingsvergunning aangevraagd worden (een zogenaamde bopa). Via deze weg kunnen door de gemeente conform het lokale evenementenbeleid randvoorwaarden als specifieke vergunningvoorschriften worden opgenomen met betrekking tot onder andere de verkeersregulering en geluid in afstemming, met eventuele piekbelastingen van omliggende verkeersaantrekkende activiteiten zoals attractiepark Toverland.

Bestemming 'Agrarisch met Waarden'

Het gebied ten zuiden van de Peelstraat en ten oosten van het evenemententerrein staat lokaal bekend als 'de Mair' en betreft een historisch open agrarisch perceel, grenzend aan bospercelen van de Heesberg. Hier worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt. De gronden zijn voorzien van de

geldende bestemming 'Agrarisch met waarden' op basis waarvan regulier agrarisch grondgebruik is toegestaan, maar geen bebouwing of voorzieningen mogen worden gerealiseerd. Dit geldt ook voor enkele percelen in het noordwesten van het plangebied ten zuiden van de Kulbergweg.

Een recent aangekocht agrarisch perceel ten zuidwesten van de eventingroute (ca. 4,3 ha) is en blijft in gebruik als landbouwgrond, maar kan incidenteel ook worden benut als overloopgebied voor parkeervoorzieningen en heeft daarom de specifieke aanduiding 'specifieke vorm van verkeer – overloop parkeren'.

Bestemming 'Bos'

Dit betreft het bestaande bosgebied de Heesberg. Naast de bescherming van natuurwaarden vormt in dit gebied recreatief medegebruik een belangrijke nevenfunctie en kan ook houtproductie worden toegestaan.

Bestemming 'Natuur'

De bestaande bos- en natuurgebieden zijn bestemd als natuur. Deze gronden maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk en de Goudgroene natuurzone en worden overeenkomstig beschermd. Daarnaast betreft dit ook de gronden die worden ingezet voor landschaps- en natuurontwikkeling. Hiervoor worden op basis van het salderingsplan bestaande landschapselementen met elkaar verbonden en versterkt, zodat een robuuste groenstructuur ontstaat als ruimtelijke casco voor de overige ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. De gronden direct ten oosten van de N277 zijn voorzien van de aanduiding 'waterberging' hier een waterbergingsvoorziening voor het hele gebied zal worden gerealiseerd.

Bestemming 'Verkeer'

Bestaande wegen zijn voorzien van de bestemming 'Verkeer'. Daarnaast is voor de verkeersveiligheid een brug over de Peelstraat voor paarden met ruiters en bezoekers gerealiseerd. Deze heeft de aanduiding 'brug'. Dit conform de reeds verleende omgevingsvergunning. Met deze brug kan bij evenementen de doorstroming van bezoekers en ruiters op een veilige manier plaatsvinden. Daarnaast kan de brug bij menwedstrijden als hindernis worden gebruikt.

Bestemming 'Water'

De bestaande hoofdwatergangen de Peelloop, de Peel en een deel van de Korhoen zijn voorzien van de bestemming 'Water', waarbij de aangrenzende gronden conform de geldende regeling zijn voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Profiel van vrije ruimte' voor het beheer en onderhoud van de waterloop en de ontwikkeling en bescherming van de ecologische waarden van de waterloop door hermeandering en herinrichting van meer natuurvriendelijke oevers. Ter plaatse is oprichting van bouwwerken slechts toegestaan na een positief advies van het waterschap.

7 Milieueffecten

7.1 Verkeer en parkeren

7.1.1 Verkeer

In 2018 is een verkeersonderzoek uitgevoerd voor het plan Grandorse (*Onderzoeksrapport verkeer Bestemmingsplan en planMER Grandorse, februari 2018, Pouderoyen Tonnaer*). Eind 2024 is opnieuw een verkeersonderzoek uitgevoerd (*Verkeersonderzoek bestemmingsplan Grandorse, 5 december 2024, Royal Haskoning DHV*). Kragten heeft eind 2024 een toelichting opgesteld ten aanzien van de cumulatieve verkeerseffecten van plan Grandorse en het uitbreidingsplan van Toverland (*Cumulatieve verkeerseffecten ontwikkeling Toverland en Grandorse, december 2024, Kragten*).

De verkeersonderzoeken zijn bijgevoegd als bijlagen bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Op basis van het eerste verkeersonderzoek voor Grandorse van 2018 is geconcludeerd dat:

- Reguliere wedstrijden en kleinere evenementen niet leiden tot een noemenswaardige verandering in de doorstroming en verkeersveiligheid op de Midden-Peelweg N277;
- Vanaf 10.000 bezoekers per dag beperkte afwikkelingsproblemen kunnen ontstaan op het zuidelijk deel van de N277, met name rondom de aansluiting A67. Het gedeelte tussen de aansluiting A67 en rotonde Kleefsedijk is vormgegeven als 2 rijstroken per richting, echter direct ten noorden van de rotonde wordt de N277 teruggebracht naar 1 rijstrook per richting. Bij overbelasting zal het verkeer vanaf dit punt stagneren, waardoor filevorming (langzaam rijdend) en terugslag kan gaan ontstaan.
- Daarnaast kunnen bij grotere evenementen (meer dan 15.000 bezoekers per dag) ook knelpunten ontstaan op het gebied van verkeersveiligheid binnen de kom van Ysselsteyn en als gevolg van sluipverkeer. Op piekmomenten kan dit leiden tot onveilige situaties.

In opdracht van de provincie Limburg is in 2020 door adviesbureau RHDHV een studie verricht naar de verkeersafwikkeling bij de aansluiting A67-N277. Hiervoor is het Verkeersmodel Noord-Limburg verrijkt met gedetailleerde verkeersgegevens van alle relevante attracties (Toverland, Grandorse, Schatberg, 60Seven, Hotel Heerlijkheid) in de omgeving van de aansluiting N277-A67 en de verwachte autonome groei van het wegverkeer (laag en hoog scenario, prognosejaar 2040, 3,74 miljoen bezoekers van Toverland per jaar). Ook is ingegaan op de effecten van de boogde uitbreiding van attractiepark Toverland inclusief verblijfsrecreatie gekoppeld aan het attractiepark.

Op basis van de uitgevoerde berekeningen en simulaties is geconcludeerd worden dat het verkeer gedurende de ochtendspits en instroomperiode van Toverland in alle scenario's verwerkt kan worden. Ook in het scenario met het grootste verkeersaanbod (hoge autonome groei en maximaal scenario uitbreiding Toverland 2040), kan het verkeer gedurende de ochtendspits goed verwerkt worden en is er geen sprake van oververzadiging bij de kruispunten en/of rotondes. Problemen ontstaan echter met name gedurende de avondspits (deels in combinatie met uitstroom Toverland), met name bij de rotonde N277 – Schatberg.

Knelpunten in de verkeersafwikkeling door de autonome groei verslechteren bij samenloop van de avondspits met het verkeer afkomstig van Toverland. Gedurende de overige perioden ontstaan er geen knelpunten en kan het verkeer voldoende verwerkt worden.

De knelpunten ten aanzien van de verkeersafwikkeling bij de rotonde N277 ontstaan vooral door de combinatie van de (reguliere) avondspits met uitstromend verkeer van Toverland. De bijdrage van het verkeer van Grandorse is beperkt en al meegenomen in de autonome ontwikkeling in de verkeersmodelstudie.

Zowel Toverland als Grandorse hebben goed zicht op drukke dagen. Toverland monitort al jaren hun bezoekersaantallen en kan drukke dagen goed voorspellen. Bij Grandorse wordt drukte verwacht tijdens (internationale) hippische evenementen die lang van te voren bekend zijn (jaarkalender paardensport). Door bij de programmering van hippische evenementen samenloop te voorkomen van uitstromend verkeer van Grandorse met de reguliere avondspits (op werkdagen) en met uitstromend verkeer van Toverland (op weekend- en feestdagen) kunnen extra knelpunten worden voorkomen. De gemeente kan dit betrekken bij het beoordelen van aanvragen van Grandorse en Toverland voor evenementenvergunningen.

Mede op basis van de conclusies en aanbevelingen uit het verkeersonderzoek van 2018 alsmede ingediende zienswijzen is in het (tweede) ontwerp-bestemmingsplan van 2023 het maximaal aantal bezoekers per wedstrijd/evenement sterk terug gebracht. In 2018 werd nog uitgegaan van maximaal 260.000 bezoekers per jaar. Het aantal te verwachten bezoekers voor de evenementen wordt nu geraamd op 110.000 tot 175.000 bezoekers per jaar (inclusief deelnemers). Deze schatting is gebaseerd op de volgende aannamen:

- Wekelijks wedstrijden met gemiddeld 350 bezoekers (inclusief deelnemers) per dag (maximaal 20.000 bezoekers per jaar);
- Maximaal 18 internationale meerdaagse wedstrijden per jaar met gemiddeld 1.000 tot 2.000 bezoekers per dag (maximaal 90.000 bezoekers per jaar);
- Maximaal 2 grootschaligere hippische evenementen met gemiddeld 10.000 bezoekers per dag (maximaal 40.000 bezoekers per jaar).

Het aantal bezoekers inclusief deelnemers dat planologisch wordt toegestaan is gewaarborgd in de juridische regeling van het bestemmingsplan (maximaal 10.000 bezoekers per dag en maximaal 175.000 bezoekers per jaar). Voor alle evenementen binnen het plangebied geldt daarbij een vergunningplicht.

Het genoemde maximum van 10.000 bezoekers per dag is relevant voor enkel de grote wedstrijden en evenementen die gemiddeld 1 x per maand plaatsvinden. Voor de reguliere wedstrijden en middelgrote evenementen liggen de bezoekersaantallen onder de 1.000 bezoekers per dag. Het (aanvankelijke) voornemen om 1 à 2 keer per jaar binnen het plangebied wedstrijden en evenementen te houden met meer dan 10.000 bezoekers per dag wordt niet (meer) mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan; ook niet via een wijzigingsbevoegdheid. Hiervoor moet een 'buitenplanse' omgevingsvergunning (bopa) aangevraagd worden. Via deze weg kunnen door de gemeente specifieke voorschriften worden voorgeschreven en randvoorwaarden worden opgenomen met betrekking tot onder andere de verkeersregulering, openbare veiligheid en geluid.

Er is in het gewijzigde planvoornemen nog steeds sprake van een toename van verkeer, maar significant veel minder dan in het ontwerp van 2018.

Cumulatieve verkeerseffecten Grandorse en uitbreiding Toverland

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. en in samenspraak met gemeente Horst aan de Maas, provincie Limburg en Rijkswaterstaat zijn de cumulatieve verkeerseffecten beschouwd van het plan Grandorse en het uitbreidingsplan van Toverland. Deze notitie is bijgevoegd als bijlage 1 bij het bestemmingsplan. De uitgangspunten komen uit de afzonderlijke verkeersonderzoeken die beiden in december 2024 zijn uitgevoerd voor de bestemmingsplannen Grandorse (door Royal Haskoning DHV) en Toverland (door Kragten).

Het wegennet in de omgeving van Toverland/Grandorse heeft over het algemeen voldoende capaciteit om het verkeersaanbod op een goede wijze af te wikkelen. Uit de resultaten blijkt dat met name de A67 erg druk is en dat sprake is van overbelasting, met filevorming tot gevolg (met name tijdens de avondspits). Dit is al in de referentiesituatie het geval. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het reguliere woon-werkverkeer. De invloed van verkeer van en naar Toverland of Grandorse is daarop zeer beperkt.

Uit de resultaten van de kruispuntberekeningen volgt dat de verkeersafwikkeling van de individuele plannen (Toverland en Grandorse) is geborgd. De restcapaciteit is echter beperkt, met name tijdens de avondspits op de kruispunten met verkeerslichten (N277-A67 en N277-N560).

Het is niet efficiënt om ten behoeve van eventueel incidenteel voorkomende situaties (cumulatief scenario Toverland en Grandorse) verdere capaciteitsverruimende maatregelen in de vorm van extra infrastructuur (asfalt) te realiseren. Omdat dit over het algemeen van te voren goed kan worden ingeschat, kan hier door middel van bijvoorbeeld alternatieve omleidingsroutes, de inzet van extra verkeersregelaars en gerichte communicatie naar bezoekers en weggebruikers, actief op worden gestuurd.

7.1.2 Parkeren

Met betrekking tot de parkeervoorzieningen zijn voor de wekelijkse evenementen/wedstrijden ongeveer 500 parkeerplaatsen nodig. Op basis van het maximaal toegestane aantal van 10.000 bezoekers per dag zijn er maximaal 4.200 parkeerplaatsen nodig.

Het parkeerterrein bij het PEC (4,5 ha) voorziet in ongeveer 2.250 parkeerplaatsen. Daarnaast wordt het terrein ten zuiden van de hippische boulevard (1,5 ha) ingericht als overloop parkeergebied. Hier kunnen 750 parkeerplaatsen worden gerealiseerd.

En recent zijn nog twee percelen van 4,3 ha en 3,1 ha aan de Schorfvenweg verworven om ingezet te worden als overloop parkeerterrein met op ieder percelen ruimte voor ongeveer 1.250 tot 1.500 parkeerplaatsen.

Het plan voorziet dus in 2.250 parkeerplaatsen op het terrein van het PEC en 3.250 tot 3.750 noodoverloop parkeerplaatsen (totaal 5.500 tot 6.000 parkeerplaatsen). Hiermee wordt ruim voorzien in de parkeerbehoefte van maximaal 10.000 bezoekers per dag. Overlast door parkeren in de omgeving van het plangebied wordt hierdoor voorkomen.

7.1.3 Effectbeoordeling verkeer en parkeren

Tabel 1: Totale effectscores verkeer en parkeren t.o.v. referentie MER

Criterium	Maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan
Verkeersgeneratie	-
Knelpunten door verkeerspieken (cumulatief)	0/-
Parkeeroverlast	0

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

7.2 Natuur en landschap

7.2.1 Natura2000-gebieden en stikstof

Het bestemmingsplan maakt met name extra verkeer en tijdelijke en permanente aanwezigheid van paarden mogelijk en leidt tot uitstoot van ammoniak (door met name paarden) en stikstof(di)oxiden (door met name verkeer). Met name deze activiteiten in de gebruiksfase veroorzaken extra stikstofdepositie in de wijde omgeving van het plangebied. In de omgeving liggen meerdere stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. In de omgeving van de projectlocatie liggen verschillende Natura2000-gebieden.

Deurnsche Peel & Mariapeel is het dichtstbijzijnde Natura2000- gebied en ligt op circa 2,2 km afstand. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer. De actuele stikstofdepositie op Natura2000 gebieden is in deze natuurgebieden hoog en ruim boven de kritische depositiewaarden voor stikstof.

In het bestemmingsplan is een stikstofplafondregeling opgenomen. Dit betekent dat er een regeling is opgenomen die de toename van stikstofemissie niet toestaat. In de regels van het bestemmingsplan is een toename van stikstofemissie vanuit de betreffende gronden of bouwwerken strijdig gebruik voor de bestemmingen 'Agrarisch met waarden', 'Gemengd – Hippische boulevard', 'Sport – Hippisch sportcomplex', 'Zone – hippische bedrijven', 'Bos' en 'Natuur'. Er is sprake van een toename van stikstofemissie wanneer de stikstofemissie hoger is dan de stikstofemissie van het feitelijk bestaande, planologisch legale gebruik van de gronden en bouwwerken, voorafgaand aan de vaststelling van het plan en/of de stikstofemissie een hogere stikstofdepositie veroorzaakt op voor stikstofgevoelige en voor stikstof overbelaste habitats in een Natura 2000-gebied.

Er is geen sprake van een toename van stikstofemissie, als de toename een depositie veroorzaakt op voor stikstofgevoelige overbelaste habitats in een Natura 2000-gebied kleiner is dan 0,005 mol N/ha/jaar, er een onherroepelijke natuurvergunning is vastgesteld waarvoor een passende beoordeling is gemaakt en die is opgenomen in de bijlage van het bestemmingsplan of als de veroorzaakte stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige overbelaste habitats in Natura 2000-gebieden niet groter is dan de beschikbare depositieruimte die is opgenomen in de stikstofdepositiebank De Peelbergen.

Omdat op basis van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan significante nadelige gevolgen voor Natura2000-gebieden optreden en saldering als mitigerende maatregel noodzakelijk is, dient een passende beoordeling voor het bestemmingsplan (de zogenaamde plantoets) opgesteld te worden.

Voor het bestemmingsplan Grandorse is een passende beoordeling met additionaliteitstoets opgesteld. Deze is bijgevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan (*Passende beoordeling Grandorse, Pouderoyen Tonnaer, september 2025*).

Het bestemmingsplan voorziet in een inpassing van bestaande activiteiten en verleende omgevingsvergunningen én in de realisatie van nieuwe activiteiten bestaande uit hippische bedrijven, een stallencomplex, hippische boulevard en de uitbreiding van het hippisch sportcomplex (PEC). In de passende beoordeling zijn de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan in beeld gebracht, waarbij zowel de ingepaste activiteiten als de uitbreidingsmogelijkheden in de beoordeling zijn meegenomen. Als mitigerende maatregel wordt intern en extern gesaldeerd.

In de huidige situatie bestaat het plangebied voor een gedeelte uit agrarische gronden die worden bemest met dierlijke mest en/of kunstmest. De emissies die vervallen vanwege het uit productie nemen van agrarische gronden (het wegvallen van emissies door bemesting) kunnen gebruikt worden voor interne saldering. De stikstofruimte uit interne saldering die door individuele initiatiefnemers mogelijk kan worden ingezet maakt geen deel uit van de stikstofruimte uit de depositiebank de Peelbergen, te weten de stikstofruimte van zeven saldogevers die door de gemeente Horst aan de Maas is aangekocht t.b.v. de gebiedsontwikkeling Grandorse.

Externe saldering geschiedt met toepassing van de provinciale depositiebank De Peelbergen. In de provinciale Beleidsregels depositiebank de Peelbergen (geldend vanaf 16 december 2020) is beschreven op welke wijze de depositiebank wordt gevuld met depositieruimte. Ook is in de beleidsregels beschreven hoe depositieruimte kan worden gereserveerd en toebedeeld aan activiteiten. Van belang daarbij is dat het gaat om een verevening van de depositie (de neerslag of immissie van stikstof) en niet om een verevening van de uitstoot (de emissie) van stikstof. De verevening moet plaatsvinden op alle natuurgebieden waar er sprake is van een relevant effect.

De hoogte van de depositie (van een saldogever en saldonemer) is afhankelijk van de hoeveelheid stikstofuitstoot (de emissie) en de afstand en (wind)richting van de stikstofbron tot de natuurgebieden. Hoe dichterbij, hoe hoger de depositie van een gegevens emissie van stikstof. In alle windrichtingen moet het projecteffect afgedekt zijn door de stikstofdepositie afkomstig van de verschillende saldogevers. Er moet niet alleen voldoende depositieruimte worden verworven voor de Deurnsche Peel & Mariapeel, maar ook voor de Maasduinen, Boschhuizerbergen, De Groote Peel, Leudal, het Swalmdal en enkele verder weg gelegen Natura2000-gebieden. Daarom zijn saldogevende veehouderijen die dichtbij de projectlocatie liggen geschikter dan veehouderijen op grote afstand.

Externe saldering ten behoeve van de ontwikkeling van het stallencomplex (een saldo-ontvangende activiteit) kan plaatsvinden met stikstofdeposities (N-deposities) die zijn opgenomen in de depositiebank (depositieruimte). De depositiebank is momenteel gevuld met N-emissies die door de

gemeente Horst aan de Maas zijn verworven ten behoeve van de gebiedsontwikkeling hippische zone Grandorse. Externe saldering vindt alleen plaats als de depositiebank voldoende geregistreerde N-emissies bevat om de saldering uit te voeren, waarbij geldt dat de N-depositie op geen enkel relevant hexagoon van voor stikstofgevoelige habitats binnen een Natura 2000-gebied na de vestiging, wijziging of uitbreiding van de saldo-ontvangende activiteit, mag toenemen, waarbij rekening wordt gehouden met de saldering (voldoende depositieruimte). Er is geen sprake van een toename als de N-depositie per saldo 0,00 mol/ha/jaar (afgerond) is.

De gemeente Horst aan de Maas heeft stikstofrechten verworven en ingebracht in de depositiebank de Peelbergen. De stikstofemissie voor de externe saldering ten behoeve van deze aanvraag is afkomstig van zeven saldogevende veehouderijen waarvan de ammoniakemissie reeds is opgenomen in de depositiebank de Peelbergen. Een overzicht van de saldogevers is opgenomen in de Passende Beoordeling.

De stikstofdepositie ten gevolge van bestaande activiteiten wordt geacht onderdeel te zijn van de bestaande achtergronddepositie, maar ook hiervoor wordt depositieruimte vanuit de depositiebank ingezet.

Uit de passende beoordeling volgt de conclusie dat door gebruik te maken van externe saldering met zekerheid worden gesteld dat de stikstofdepositie op Natura2000-gebieden niet toeneemt. Negatieve effecten ten gevolge van een toename van de stikstofdepositie op voor stikstof overbelaste en kwetsbare Natura2000 gebieden kunnen met behulp van externe saldering met zekerheid worden uitgesloten. Dit omdat er sprake is van een overschot aan depositieruimte (de depositiebank moet immers voorzien in dekking van alle delen van de voor stikstof kwetsbare en overbelaste Natura2000-gebieden) en de gezamenlijke emissie en depositie van de saldogevers per saldo veel groter is dan de gezamenlijke emissies en deposities van de beoogde saldonemers.

Daarnaast wordt in het vergunningenspoor de emissie van de saldogevers met 50% afgeroomd, waardoor per saldo sprake is van een daling van de stikstofdepositie die bijdraagt aan de gewenste vermindering van de stikstofdepositie op Natura2000-gebieden en andere natuurgebieden.

Samenhang met Toverland

Er is voor het aspect stikstof een depositiebank opgericht en daarvoor heeft de provincie Limburg de 'Beleidsregels depositiebank De Peelbergen' vastgesteld die in werking zijn sinds 16 december 2020. Saldo-ontvangende activiteiten moeten onderdeel zijn van één van de volgende projecten: Grandorse, De Schatberg, Toverland, Heerlijkheid Sevenum of 60Seven. De begrenzing van deze projecten staat op kaarten die bij de beleidsregel zijn bijgevoegd.

De partij die stikstofemissie heeft aangekocht en ingebracht in de depositiebank moet hebben ingestemd met toebedeling aan het betreffende project. Tot op heden heeft de gemeente Horst aan de Maas alle stikstofemissie aangekocht en ingebracht, allemaal ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Grandorse. Op dit moment is er voor Grandorse alleen een natuurvergunningaanvraag in procedure voor het PEC en het naastgelegen nieuw te bouwen permanente stallencomplex. Dit is het eerste project waarvoor stikstofruimte uit de depositiebank De Peelbergen kan worden aangewend. De depositiebank bevat voldoende stikstofemissie voor dit

project en hierbij is sprake van een reservering, lopende de procedure van de natuurvergunning. Dat betekent dat de gereserveerde ruimte niet benut kan worden voor andere initiatieven.

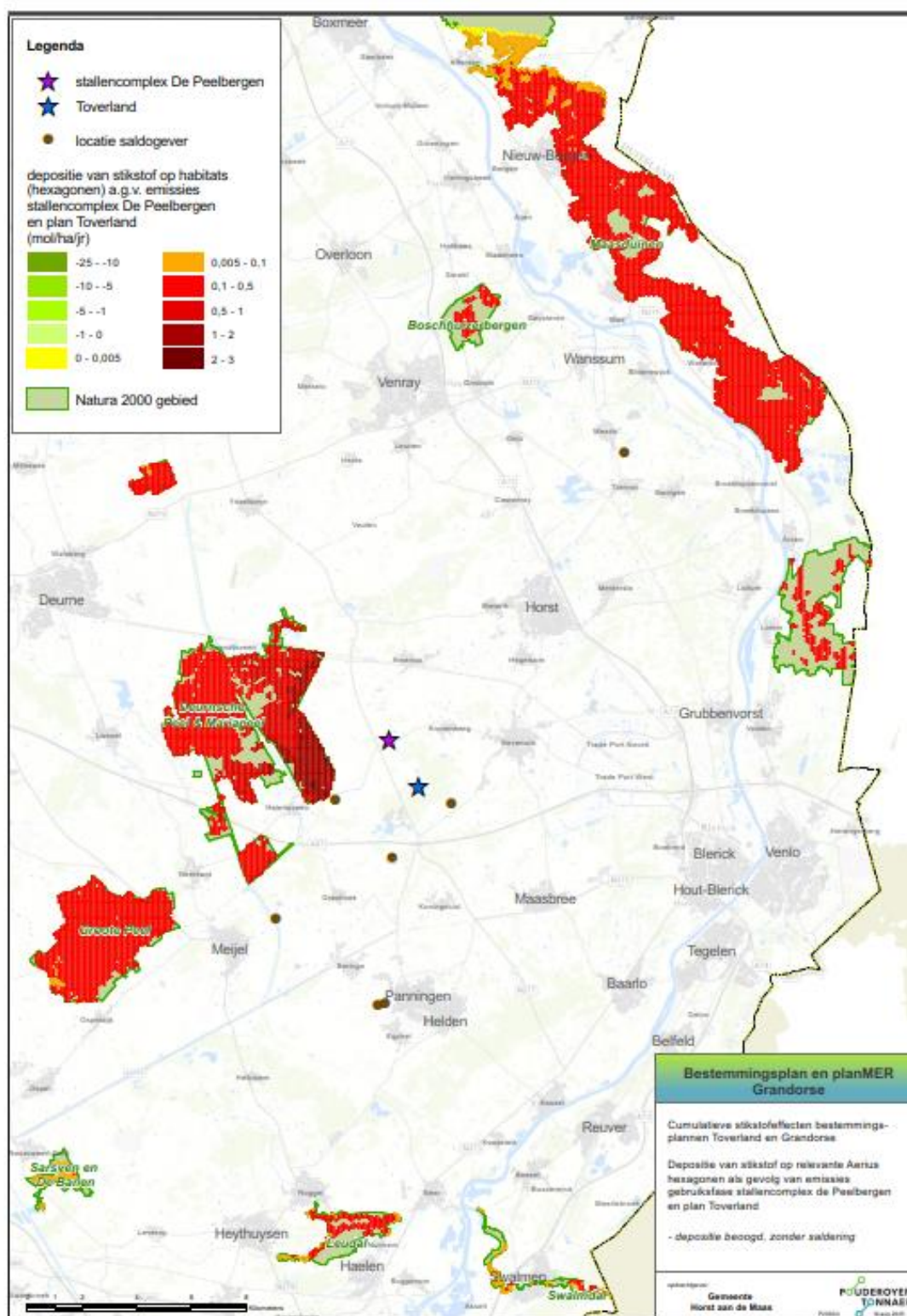
Het plangebied Grandorse ligt nabij Attractiepark Toverland. Voor Toverland wordt er een nieuw bestemmingsplan voorbereid om uitbreiding van Toverland te realiseren. Met name het extra verkeer t.g.v. die voorgenomen uitbreiding leidt tot een toename van de stikstofemissie en depositie. Die effecten worden gemitigeerd via saldering. Er is t.b.v. het bestemmingsplan Toverland gesaldeerd met de stikstofruimte t.g.v. het beëindigen van de aanwending van mest op agrarische percelen (interne saldering) en de stikstofruimte van een veehouderij (externe saldering). Voor de externe saldering is geen beriep gedaan op stikstofruimte uit de depositiebank De Peelbergen. Toverland heeft zelf stikstofruimte aangekocht om in te zetten als externe saldering. Na saldering leidt de uitbreiding van Toverland niet tot een toename van de stikstofdepositie op Natura2000-gebieden.

In onderstaande afbeeldingen zijn de gecombineerde effecten van Grandorse en Toverland voor de stikstofbelasting weergegeven, uitgaande van de mogelijkheden die in de vast te stellen bestemmingsplannen. In figuur 3 zijn de gecombineerde effecten weergegeven wanneer er geen rekening wordt gehouden met saldering (dus enkele toenames t.g.v. het benutten van de mogelijkheden in beide plannen). In figuur 4 zijn de effecten van saldering wel meegenomen en is uitgegaan van 50% afoming van de stikstofruimte uit externe saldering (de 7 saldoers uit de depositiebank voor Grandorse en de eigen externe saldering voor Toverland) en interne saldering met het vervallen van emissies t.g.v. aanwending van mest op agrarische percelen in het plangebied van Toverland. Het wegvallen van bemesting op agrarische percelen binnen het plangebied Grandorse is hier niet bij betrokken.

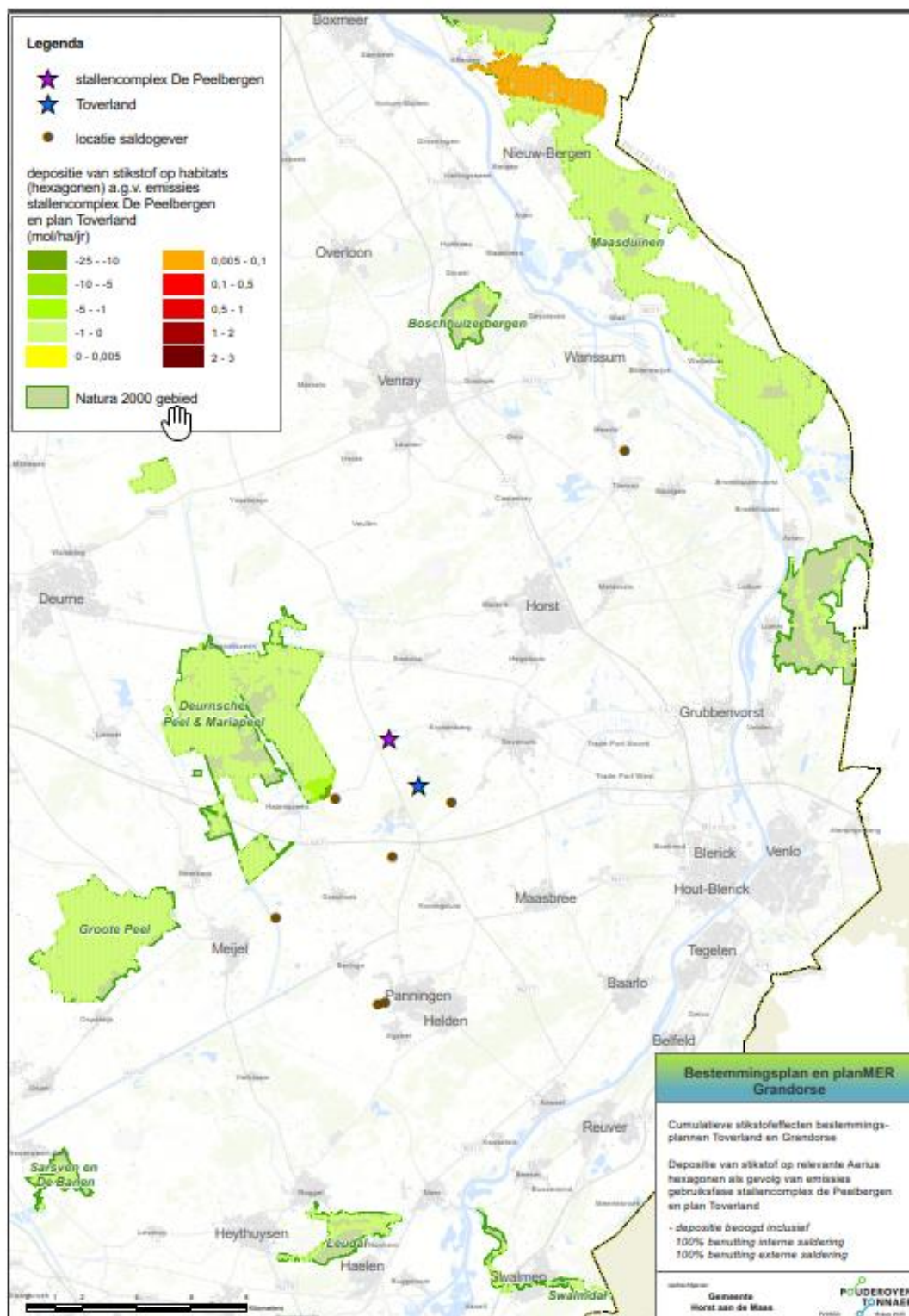
Zonder rekening te houden met saldering leiden beide bestemmingsplannen samen tot een toename van stikstofdepositie. Als er rekening wordt gehouden met saldering leiden beide plannen tot een afname van de stikstofdepositie die veel groter is dan de toename zonder saldering. De toename die resteert na saldering op het Natura2000-gebied de Maasduinen is geen feitelijke toename, maar een toename die te wijten is aan de maximale rekenafstand van 25 kilometer in AERIUS Calculator. Zie voor andere uitleg en onderbouwing de Passende Beoordeling voor het bestemmingsplan Grandorse.

In de Passende Beoordeling die is opgesteld voor het bestemmingsplan Grandorse (september 2025) is ook ingegaan op de vergelijking van de stikstofeffecten (benutting planologische mogelijkheden bestemmingsplan) en de stikstofruimte na 50% afoming. Dit als doorkijk naar de vergunningverlening.

De Raad van State stelde o.a. in een uitspraak van 15 september 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1960) vast dat in een onderzoek naar de gevolgen voor Natura 2000-gebieden de cumulatieve effecten niet hoeven te worden beoordeeld als uit dat onderzoek blijkt dat een bestemmingsplan geen gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden. Omdat zowel voor het bestemmingsplan Grandorse als voor het bestemmingsplan Toverland geldt dat negatieve effecten t.g.v. stikstofemissie en -depositie zijn uit te sluiten, is voor beide bestemmingsplan een beoordeling van de cumulatieve stikstofeffecten niet nodig in het kader van een Passende Beoordeling.

Figuur 3: Cumulatieve effecten stikstof bestemmingsplannen (versies ter vaststelling) Grandorse en Toverland, zonder rekening te houden met saldering

Figuur 4: Cumulatieve effecten stikstof bestemmingsplannen (versies ter vaststelling) Grandorse en Toverland, rekening houdend met externe saldering (Grandorse en Toverland) en interne saldering (Toverland), zonder afroaming stikstofruimte externe saldogevers Grandorse en Toverland

7.2.2 Beschermde soorten

Binnen het plangebied is leefgebied van beschermde diersoorten aanwezig. Voor geen van de voorkomende beschermde soorten kan een negatief effect door de voorgenomen ontwikkelingen op voorhand uitgesloten worden. In de huidige situatie zijn, vooruitlopend op de gebiedsontwikkeling, een aantal ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd en infrastructurele aanpassingen uitgevoerd. Aangenomen wordt dat door de al uitgevoerde ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied al negatieve effecten zijn opgetreden.

Navolgend de bevindingen in de update van de beschermde soorten-quickscan van 2022 (deze is bijgevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan):

- Algemeen voorkomende soorten: bij de al uitgevoerde ontwikkelingen is de zorgplicht niet nagekomen en zijn mogelijk dieren gedood. Bij nieuwe activiteiten moet gewerkt worden op basis van een ecologisch werkprotocol. Er is geen nader onderzoek of ontheffing nodig.
- Eekhoorn: Nestbomen zijn niet geïnspecteerd en kunnen gekapt zijn buiten de vrijgestelde periode. Bij nieuwe kapwerkzaamheden is nader onderzoek noodzakelijk. Nestbomen kunnen wel gekapt worden in de vrijgestelde periode indien gewerkt wordt op basis van een ecologisch werkprotocol. Er is geen ontheffing nodig mits mitigerende maatregelen worden getroffen.
- Das: Door de al gerealiseerde ontwikkelingen is versnippering en onttrekking van leefgebied/foerageergebied en verstoring opgetreden, met als mogelijk gevolg het verlaten van de burcht. Er is een grotere kans op verkeersslachtoffers. Nader dassenonderzoek is uitgevoerd in 2021 en er is een geactualiseerd Dassenplan opgesteld. Er is een ontheffing vereist.
- Vleermuizen: Bomen zijn voorafgaand aan de kap niet geïnspecteerd met als gevolg mogelijke vernietiging van verblijfplaatsen. Bij kap van bomen met potentieel geschikte holten en van omliggende bomen moet nader onderzoek plaatsvinden. Bij nieuwe activiteiten moeten dergelijke bomen behouden blijven. Bij onvermijdelijke kap moet een activiteitenplan opgesteld worden met maatregelen. Alleen bij vastgestelde verblijfplaatsen is een ontheffing nodig.

Als beschermde soorten worden aangetroffen in het plangebied geldt ten allen tijde geldt de zorgplicht. Bij het aantreffen van beschermde planten- of diersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt, moet alsnog contact opgenomen te worden met een ecooloog om benodigde vervolgstappen te bespreken.

Er zijn veel maatregelen mogelijk om de natuurkwaliteit in het plangebied te vergroten en bezoekers te stimuleren om 'in het groen' te bewegen. Eenvoudige maatregelen zijn onder andere het aanplanten van inheemse bomen en struiken en het behouden van overhoekjes voor insecten en vlinders, aanleg van compost- of takkenhopen voor o.a. egels en levendbarende hagedis, het plaatsen van nestkasten voor o.a. zwaluwen en mussen en inbouwen van vleermuizenverblijfplaatsen bij nieuwe bebouwing (natuur inclusief bouwen).

In het MER 2018 zijn specifiek voor Dassen de compensatie- en mitigatiemogelijkheden beschreven, maar is onvoldoende in beeld gebracht of de maatregelen voldoen aan de eisen die deze soort stelt

aan de leefomgeving. Daardoor was niet uitgesloten dat de wettelijke verbodsbepalingen worden overtreden. In het voorlopig toetsingsadvies van de commissie voor de MER is daarom ook geadviseerd een aanvulling op te nemen die expliciet ingaat op de betekenis van de agrarische gronden voor de Das en is geadviseerd bij een eventueel compensatieplan voldoende nabijgelegen foerageergebied op te nemen. In 2022 is door ecologisch adviesbureau Meervelt het Dassenplan Grandorse Horst aan de Maas opgesteld. Het Dassenplan heeft tot doel inzicht te geven in de betekenis van het plangebied voor specifiek Dassen en in de mitigerende en compenserende maatregelen die genomen zijn en nog genomen moeten worden. Omdat ontwikkelingen plaatsvinden in het Natuurnetwerk en de Groenblauwe zone is, behalve een Dassenplan ook een salderingsplan voor natuurcompensatie en uitbreiding van het areaal natuur opgesteld. Het Dassenplan en het Salderingsplan hangen onlosmakelijk met elkaar samen. Het Dassenplan en Salderingsplan zijn als bijlagen bij het bestemmingsplan opgenomen.

7.2.3 Beschermde houtopstanden

Voor bescherming van bomen en houtopstanden is er naast de landelijke natuurwetgeving ook de algemene plaatselijke verordening van de gemeente Horst aan de Maas. In het bestemmingsplangebied is een bosperceel geheel gekapt in het noordelijk deel (locatie Travers 47) en een bosperceel ten zuiden van het Peelbergen Equestrian Centre (PEC). Deze houtopstanden zijn beschermd op grond van zowel de voormalige Wet natuurbescherming (nu Omgevingswet) en de gemeentelijke APV. Op diverse locaties zijn bosranden gekapt voor de aanleg en verbreding van wegen en er heeft boskap plaatsgevonden in de Heesberg ten behoeve van de aanleg van het eventing-parcours. Langs de Peelweg zijn laanbomen gekapt om een inrit te maken en voor de aanleg van het Equiduct. Alle gekapte dan wel niet gekapte houtopstanden liggen buiten de bebouwde kom en vallen daarmee onder de natuurwetgeving. Voorafgaand aan de kap dient op basis van de wet een melding gedaan te worden bij de provincie en er geldt een herplantplicht. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig van gedane meldingen en het nakomen van de herplantplicht.

7.2.4 Natuurcompensatie Natuurnetwerk en Landschap

De gemeente wil het gebied landschappelijk aantrekkelijk en toegankelijk maken voor iedereen die het recreatief wil gebruiken. Daarom heeft de gemeente het voornemen een 'groen/blauw raamwerk' te ontwikkelen met landschapsmaatregelen maar ook natuurcompensatie en klimaatmaatregelen zoals waterberging.

Het bestemmingsplangebied overlapt met de Goudgroene natuurzone. Door de uitgevoerde of nog uit te voeren ontwikkelingen worden kernkwaliteiten aangetast. De wijze waarop rekening gehouden wordt met of opnieuw invulling gegeven wordt aan de kernkwaliteiten is uitgewerkt in het Salderingsplan Goudgroene natuurzone Grandorse 2022 (Bureau Meervelt, 2 februari 2023) dat onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan. Dit salderingsplan geeft inzicht in hoe in het plangebied Grandorse de saldobenadering invulling krijgt, het Natuurnetwerk en de Goudgroene zone per saldo uitgebreid wordt en kwalitatief verbeterd wordt. Als een beroep gedaan wordt op de saldobenadering moeten de ontwikkelingen leiden tot een verbetering van de kwantiteit, kwaliteit en de samenhang van het natuurnetwerk en de groenblauwe mantel op gebiedsniveau.

Het huidige Natuurnetwerk en de Goudgroene zone is gericht op het verbinden van de bossen ten zuiden en oosten van Toverland richting Golfbaan de Golfhorst met de Schadijkse Bossen. In de huidige situatie is er sprake van een versnipperd Natuurnetwerk.

Door uitvoering van het salderingsplan wordt de samenhang tussen de Heesberg en de Kronenbergerheide versterkt. Het salderingsplan geeft inzicht in hoe in het plangebied het Natuurnetwerk per saldo uitgebreid wordt en kwalitatief verbeterd wordt. Conform de eerder opgestelde totaalvisie hippische zone de peelbergen wordt een ruimtelijk-landschappelijk casco in het gebied gerealiseerd.

Op basis van de Beleidsregel natuurcompensatie dient in het plangebied een compensatie van in totaal 46,88 ha Goudgroene natuurzone plaats te vinden als gevolg van de aantasting van de bestaande Goudgroene zone alsmede een vereiste toeslag. Uit het salderingsplan blijkt dat de combinatie van voorgestane ingrepen en activiteiten in het gebied in zijn geheel leidt tot aanleg van 34,42 ha nieuwe natuurgronden in het plangebied, ten behoeve van de verbinding van bestaande bosgebieden, waardoor een robuuste groenstructuur in noord-zuidelijke richting ontstaat. Daarnaast wordt nog eens 12,46 ha nieuwe natuur aangelegd binnen het gebied van de zogeheten 'Gedeelde Peel'. Dit betreft een gebiedsontwikkelingsproject in het kader van de gebiedsgerichte aanpak van het Peelgebied ten westen van het plangebied, tussen het gebied De Peelbergen en de Mariapeel, waar het primaat is gelegd bij ontwikkeling van natuur, landschap en waterdoelen.

Met de compensatie gronden kan hier een oost-west verbinding worden versterkt tussen het peelgebied van de Mariapeel en de natuurgebieden in de Peelbergen. De totale nog uit te voeren compensatie dient binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan te zijn gerealiseerd.

Ook wordt ter compensatie van het verlies aan circa 8 ha mozaïek landschap (aangewezen als Zilvergroene natuurzone) ten gevolge van het planvoornemen, nog 4 ha extra natuur ontwikkeld. Dit betreft een aantal percelen ten noordwesten van de kern Sevenum, direct ten noorden van de Blakterbeek. Deze weilanden zullen natuurlijk worden heringericht met kruidenrijk grasland, houtwallen en poelen, zodat een robuustere groene verbinding ontstaat tussen de natte natuurparel Heesbeemd en het Molenbeekdal. Ten behoeve van de natuurontwikkeling zal de huidige agrarische bestemming ook op deze percelen worden gewijzigd naar een natuurbestemming.

In de regels van het bestemmingsplan zijn ter borging de volgende voorwaardelijke verplichtingen voor landschappelijke inpassing en ruimtelijke randvoorwaarden opgenomen:

- Bestemming 'Gemengd-hippische boulevard': Maximaal 30% mag worden bebouwd, maximaal 35% van het bouwperceel mag worden ingericht voor openbare voorzieningen in de vorm van wegen, in-/uitritten en parkeerplaatsen e.d. en minimaal 35% van het bouwperceel is bestemd voor landschappelijke groene inpassing. Op basis van de hieraan gekoppelde voorwaardelijke verplichting moet de landschappelijke inpassing binnen 2 jaar na afgifte van de omgevingsvergunning voor bouwen zijn gerealiseerd op basis van een door de gemeente goedgekeurd landschapsplan en moet vervolgens in stand worden gehouden.
- Bestemming 'Zone hippische bedrijven': op de hippische kavels mag maximaal 30% van het bestemmingsvlak worden bebouwd, met dien verstande dat bij bestemmingsvlakken van 3 ha of kleiner maximaal 1 ha mag worden bebouwd en/of verhard. Maximaal 35% van het bestemmingsvlak mag worden ingericht ten behoeve van hippische voorzieningen, mits niet

verhard. En minimaal 35% van het bestemmingsvlak dient een groene aankleding te krijgen/landschappelijk te worden ingepast. Binnen deze bestemming is eveneens een voorwaardelijke verplichting opgenomen voor de vereiste landschappelijke inpassing. Rondom deze bestemmingsvlakken vindt natuurcompensatie plaats (op percelen met bestemming natuur) op basis van het salderingsplan en deze natuurcompensatie moet al gerealiseerd zijn voordat de kavels ontwikkeld gaan worden.

Vanuit het optiek vanuit natuur is het uitgeven van kavels buiten of op afstand van het Natuurnetwerk te verkiezen. Kopers geven tot nu juist de voorkeur aan kavels in of nabij het Natuurnetwerk. Er van uitgaande dat de gemeente de vraag die zich voordoet wil faciliteren, zal het natuurcompensatieplan voldoende garanties moeten geven op het realiseren van een groenblauw raamwerk, ook als alleen de kavels met een natuurcompensatie worden verkocht en er geen inkomsten zijn uit de verkoop van andere kavels. Op basis van de Beleidsregel Natuurcompensatie Limburg is de belangrijkste randvoorwaarde dat de compensatie vóór aanvang van de activiteit gerealiseerd is. Dit wordt gewaarborgd in een overeenkomst tussen de provincie Limburg en de initiatiefnemer (in dit geval is dat de gemeente). Met de aanpak volgens het salderingsplan wordt aan de vereisten van de saldobenadering voor het natuurnetwerk voldaan. De tegenprestatie in de vorm van natuurcompensatie moet hoe dan ook worden gerealiseerd, ook als niet het hele Grandorse plan wordt gerealiseerd.

7.2.5 Effectbeoordeling natuur en landschap

Zonder mitigerende maatregelen ontstaan er significant nadelige effecten voor natuur en landschap. Met toepassing van externe saldering vanuit de stikstofdepositiebank in combinatie met een stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan zijn nadelige stikstofeffecten voor Natura2000 gebieden uitgesloten. Hierdoor zal ook de stikstofdepositie op het dichterbij gelegen Natuurnetwerk afnemen (noot: niet alle natuur in het Natuurnetwerk is stikstofgevoelig).

Met toepassing van het salderingsplan voor natuurcompensatie worden nadelige effecten voor het natuurnetwerk en de goudgroene en zilvergroene zone gecompenseerd. Het totale areaal beschermde natuur wordt per saldo uitgebreid. Het areaal houtopstanden neemt per saldo toe. Daarnaast treedt in het gebied een versterking en verbetering op, omdat met de inrichting van de nieuwe percelen een meer aaneengesloten natuurnetwerk ontstaat. De ecologische waarde in het gebied neemt toe en dit heeft ook een positief effect voor de beschermde planten- en diersoorten in het gebied.

Tabel 2: Totale effectscores natuur t.o.v. de referentie

Criterium	Maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan	
	<i>Excl. mitigatie</i>	<i>Incl. mitigatie</i>
Stikstof Natura2000 gebieden	-	+
Stikstof overige bos en natuur gebieden	--	+
Houtopstanden	--	+
Soorten – flora en fauna	--	+

Landschap	--	+
-----------	----	---

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

7.3 Energie, klimaatverandering en duurzaamheid

7.3.1 Duurzaamheid en circulariteit in de paardenhouderij

De Rijksoverheid heeft als doelstelling om in 2030 vijftig procent minder primaire grondstoffen te gebruiken en wil in 2050 volledig circulair zijn. Circulariteit richt zich op efficiënter gebruik van grondstoffen, materialen, producten en afval. Circulariteit is geen milieueffect, maar een overkoepelend begrip voor het sluiten van kringlopen en ketens waardoor de impact op het milieu vermindert. Voor de paardenhouderij is er nog geen maatlat voor duurzame stalsystemen. Stichting Milieu Keur (SMK) werkt in opdracht van de Rijksoverheid aan een maatlat voor duurzame stalsystemen voor paarden. Diergezondheid en dierenwelzijn vormen de boventoon bij een duurzame paardenhouderij. Ook zijn energie, bodembedekking en wormmiddelgebruik belangrijke thema's.

Voorop de thema's energie, water en afval (met name plastic reststromen, paardenmest is geen afval maar is een grondstof voor onder andere de champignonenteelt) kunnen paardenbedrijven duurzaam te werk te gaan. Over het algemeen kan worden gesteld dat als aan de wet- & regelgeving wordt voldaan, geur- en fijnstofemissies geen relevante thema's zijn in de verduurzaming van de paardenhouderij. Ammoniakemissies zijn in relatie tot stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuurgebieden wel relevant. De totale ammoniakemissie van paardenhouderijen ligt aanzienlijk lager dan van veehouderijen, omdat het aantal gehouden dieren veel kleiner is, er geen mestputten aanwezig zijn en de paardenmest niet aangewend wordt voor eigen voedselproductie. Buitenrijbakken zijn vaak voorzien van buitenverlichting. Naast het energieverbruik kan de verlichting diersoorten verstoren. Emissie naar bodem en water vinden niet plaats vanuit de mestopslag vanwege de verplichte bodembeschermende maatregelen voor mestopslagen in de Wet Bodembescherming. Uitspoeling vindt wel plaats als mest terecht komt in weide of paddock. Naast stallen zijn er naast de bedrijfsgebouwen vaak meerdere voorzieningen aanwezig. De bodem is belangrijk bij intensief gebruik. Een duurzame bodem bestaat uit gerecycled materiaal, vergt weinig onderhoud, kan weer afgevoerd en verder gerecycled worden en houdt meer vocht vast. Gewasbeschermingsmiddelen worden in de paardensportsector uitgebannen, hergebruik van materialen is het uitgangspunt en de sportomgeving moet klimaatadaptief ingericht worden. Verder is de Routekaart Verduurzaming Sport opgesteld om de gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan.

7.3.2 Duurzame energie

Voor verlichting kan energiezuinige LED-verlichting worden toegepast. Op bedrijfsgebouwen kunnen zonnepanelen op het dak geplaatst worden. Op het bestaande PEC zijn al zonnepanelen aanwezig. De voorgenomen nieuwbouw kan goed worden geïsoleerd. Voor paardensportondernemers zijn er fiscale regelingen voor duurzame energie. In het Activiteitenbesluit is vastgelegd dat alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder toegepast moeten worden. Deze verplichting tot energiebesparing geldt voor inrichtingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas per jaar verbruiken.

De gemeente heeft het Kader voor Opwek van Duurzame Elektriciteit (KODE) vastgesteld om invulling te geven aan het nationale klimaatakkoord. Hierbij wordt continu ingezet om waar mogelijk op alle daken zonne-energie op te wekken. In het bestemmingsplan worden ondergeschikte duurzame energievoorzieningen planologisch mogelijk gemaakt. Grootschalige opwek van elektriciteit maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Vanuit samenwerking met alle belangrijke partijen wordt gekeken naar de samenhang van kansen, opgaven en oplossingen voor een groter gebied.

Integrale maatregelen en koppelkansen zijn niet meegenomen in het bestemmingsplan en kunnen nog nader onderzocht worden. Binnen de bestemmingen waar bebouwing mogelijk wordt gemaakt is energieneutraliteit niet verplicht. Het is wettelijk niet toegestaan in een bestemmingsplan duurzame energiemaatregelen zoals zonnepanelen te verplichten.

7.3.3 Klimaatadaptatie: waterberging

Afkoppeling van hemelwater en het realiseren van waterbergings- en infiltratievoorzieningen zijn in het gebied planologisch mogelijk. Voor de toename in verhard oppervlak dient compenserende waterberging gerealiseerd te worden. Gelet op de omvang van het totale plangebied in relatie tot de beperkte bestaande bebouwing en verharding en de maximale nieuw te realiseren bebouwing en verharding en de goede bodemdoorlatendheid, kan binnen het plangebied ruimschoots worden voldaan aan de waterbergingsopgave. In de regels van het bestemmingsplan is als gebruiksbepaling opgenomen dat infiltratie op eigen terrein gerealiseerd dient te worden met een maximaal bebouwd oppervlak als randvoorwaarde. Daarnaast dient een deel van het perceel te worden ingericht voor groen, waarin ook infiltratievoorzieningen kunnen worden gerealiseerd.

Aangrenzend wordt een natuurzone ingericht vanwege de natuurcompensatie. Hierin kunnen ook infiltratievoorzieningen worden gerealiseerd. Bij de verdere ontwikkeling van de verschillende deellocaties moet de definitieve uitwerking van de infiltratievoorzieningen (op eigen terrein) berekend worden op basis van de concrete verharde oppervlakten.

De precieze uitwerking van de infiltratievoorzieningen vindt plaats ten tijde van de bouw aanvraag. Als een overloop voor vertraagde afvoer naar een omliggende waterloop wordt gerealiseerd moet een melding worden gedaan bij het Waterschap. Ter plaatse van de nieuw aan te leggen natuurcompensatiestrook ten oosten van de Midden Peelweg en in de groenstrook ten oosten van de hippische boulevard wordt voorzien in een aanvullende waterbergingsvoorziening voor het hele gebied. Met het project 'Klimaatbestendige inrichting van de Peelloop' wil de gemeente meer ruimte in het watersysteem creëren, zodat er kan worden geanticipeerd op natte en droge perioden

7.3.4 Effectbeoordeling duurzaamheid, klimaat en energie

Tabel 3: Totale effectscores duurzaam ontwikkelen, klimaatverandering en duurzame energie t.o.v. referentie MER

Criterium	Maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan
Effecten duurzaam ontwikkelen en circulariteit	0
Effecten klimaatverandering: waterberging	0
Effecten duurzame energie	0

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

7.4 Overige milieueffecten

7.4.1 Verlichting

Verstoring door licht wordt in beginsel veroorzaakt door kunstmatige lichtbronnen. Het gevolg van kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving is dat het kan leiden tot lichthinder voor omwonenden, maar ook verstoring van dier- en plantensoorten. Binnen de bestemmingen 'Gemengd – Hippische Boulevard', 'Sport – Hippisch sportcomplex' en 'Zone hippische bedrijven' zijn specifieke gebruiksregels opgenomen ten aanzien van de buitenverlichting :

- De buitenverlichting moet zo veel mogelijk gericht staan op het te verlichten object;
- Het gebruik van lichtmasten is alleen toegestaan tussen 7.00 uur en 23.00 uur;
- De lichtmasten moeten voorzien zijn van faunavriendelijke LED-verlichting, naar beneden gericht en verlichtingssterkte buiten het bestemmingsvlak niet meer dan 1 lux.

De stralingshoek van LED is kleiner dan van standaard verlichting en de verspreiding van het licht is bij LED ook een stuk beperkter. LED in combinatie met lichtkappen zorgt voor het zo veel als mogelijk minimaliseren van verspreiding van licht. Lichtkappen zijn niet voorgeschreven, maar worden in de praktijk wel toegepast om de verlichting zo veel mogelijk te richten op alleen het te verlichten object. De hoogte van de lichtbron heeft ook invloed op verspreiding van licht. Het bestemmingsplan staat alleen lichtmasten toe tot een maximale hoogte van 12 m. Gebouwgebonden armaturen zullen onder de 7m hoogte geplaatst worden, aangezien dit de maximaal toegestane goothoogte is. Verder zijn evenementen die tot grote lichtoverlast kunnen leiden planologisch niet toegestaan. Binnen de bestemming verkeer worden maximaal 18 meter hoge lichtmasten toegestaan zonder verdere gebruiksregels.

Effectafstanden lichtbronnen

De effectafstand kan benaderd worden op basis van de hoogte van een standaard lichtbron een afstand tot waar deze lichtbron onder normale omstandigheden maximaal reikt (bij correcte installatie en waarbij de lichtbron gericht is op het eigen terrein). Zie navolgende tabel.

Tabel 4: Effectafstanden verlichting in gangbare situaties (bron: Arcadis, Effectafstanden Natura2000-gebieden, 2014)

hoogte lichtbron/ soort bedrijf	Afstand tot waar verlichting kan reiken en invloed kan hebben op fauna
< 10 meter	50 m
10-20 meter	100 m
> 20 meter	500 m
open sportaccommodaties	300 m

Op basis van voorgaande tabel kan worden aangenomen dat in ieder geval de bouwregels in het bestemmingsplan ervoor zorgen ervoor dat lichtmasten op de hippische (bedrijfs)locaties en terreinen een effectafstand kleiner dan 100 meter hebben. Eventuele gebouw gebonden buitenverlichting heeft (uitgaande van verlichting onder de goothoogte) een effectafstand kleiner dan 50 meter. Binnen 100 meter afstand van de hippische bedrijven en terreinen zijn geen woningen aanwezig. Wel grenzen deze percelen aan nieuwe en bestaande natuurzones. De aanvullende gebruiksregels verkleinen de effectafstand en voorkomen nachtelijke lichthinder voor flora en fauna in de natuurzones. Significante nadelige effecten ten gevolge van (een toename) van lichthinder in Natura2000 gebieden kan op voorhand worden uitgesloten gezien de grotere afstand tot deze gebieden.

Ten aanzien van verlichting zijn de effecten ten opzichte van de aanvulling MER van 2023 ongewijzigd.

7.4.2 Geur

In het MER van 2018 is ingegaan op de gewenste aanpassing van de minimale vaste afstand tussen stallen van de hippische bedrijven en geurgevoelige objecten van minimaal 50 meter naar minimaal 25 meter. Dit is intussen geregeld in de nieuwe geurverordening die is vastgesteld door de gemeenteraad op 8 oktober 2024 en in werking vanaf 7 november 2024. Op de hippische kavels moeten naast bedrijfswoningen ook gebouwen met een logiesfunctie ten dienste van de hippische bedrijven opgericht kunnen worden. Gebouwen met een langdurige logiesfunctie zijn een geurgevoelig gebouw en beschermd tegen geurhinder. In de gebouwen met langdurig logiesfuncties verblijven alleen personen die binding hebben met de hippische activiteiten zoals bijvoorbeeld medewerkers, grooms en paardeneigenaren. Deze personen kiezen er juist voor om op hetzelfde terrein te overnachten en ervaren geen geurhinder van de paardenstallen en mestopslagen.

Op de hippische kavels in het gebied Grandorse wonen of verblijven/overnachten geen mensen die geen binding hebben met de hippische bedrijven en activiteiten in het gebied. Gelet op de aard van de gebiedsontwikkeling en de gebruikers van het plangebied, de binding met de hippische activiteiten en de bestaande lage geurbelasting in het plangebied, is een verkleining van de afstand tot 25 meter gerechtvaardigd. Daarom is door de gemeenteraad besloten om in de geurverordening de vaste afstand voor paardenbedrijven in het gebied Grandorse te verkleinen tot 25 meter.

Gebouwen met een logiesfunctie worden onder de Omgevingswet niet meer automatisch beschermd tegen geurhinder. De gemeente hierin beleidsvrijheid gekregen. In het definitieve omgevingsplan kan de gemeente besluiten om onder andere gebouwen met een verblijfs-/logiesfunctie niet aan te wijzen als te beschermen geurgevoelig gebouw.

Ten aanzien van de effectbeoordeling kan geconcludeerd worden dat er nieuwe geurbronnen in het gebied mogelijk worden gemaakt, maar dat deze ten opzichte van de referentiesituatie niet zullen leiden tot meer geurhinder gezien de aard van het plangebied en de gebruikers en bezoekers van de hippische zone. De effectscore voor geur is daarom neutraal (0).

7.4.3 Luchtkwaliteit

De achtergrondconcentratie fijn stof (PM_{10}) bedraagt volgens de Grootchalige Concentratiekaart Nederland (GCN) in en rondom het plangebied in 2023 ongeveer $14 \mu g/m^3$ en voldoet aan de wettelijke grenswaarde van $40 \mu g/m^3$ én aan de gezondheidkundige advieswaarde van $15 \mu g/m^3$.

De achtergrondconcentratie stikstofdioxide (NO_2) bedraagt volgens de Grootchalige Concentratiekaart Nederland (GCN) in en rondom het plangebied in 2023 ongeveer $9 \mu g/m^3$ en voldoet aan de wettelijke grenswaarde van $40 \mu g/m^3$ én aan de gezondheidkundige advieswaarde van $10 \mu g/m^3$.

De bronbijdrage fijnstof van de paardenhouderijen die planologisch mogelijk worden gemaakt is verwaarloosbaar en zeer lokaal van aard gezien de relatief kleine aantallen paarden per hippische kavel.

Voor paarden zijn vanwege de geringe bijdrage aan de fijnstof-concentratie, in relatie tot blootstelling aan de mens, geen wettelijke emissiefactoren voor fijnstof PM₁₀ vastgesteld en hoeft geen nader onderzoek naar verricht te worden.

Het plan leidt tot een toename van verkeersbewegingen en daarmee een toename van NO₂- en PM₁₀-emissies. In 2018 is door Aelmans BV een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd welke als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan is opgenomen. In het onderzoek is het effect onderzocht van het extra verkeer ten gevolge van het bestemmingsplan. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat voor fijnstof (PM₁₀) en stikstofdioxiden (NO₂) sprake is van een concentratietoename als gevolg van de extra verkeersbewegingen. Deze concentratietoename ontstaat echter alleen nabij de hoofdinfrastructuur, waaronder de Midden Peelweg. Op korte afstand hiervan zijn binnen het plangebied geen bestaande kwetsbare objecten gesitueerd. In het bestemmingsplan worden mede in het kader van geluidhinder ook geen gevoelige functies binnen 120 meter van deze weg mogelijk gemaakt.

In dit luchtkwaliteitsonderzoek is de NIBM-tool gebruikt. Hiervan is nu een recentere versie beschikbaar (versie 2024), met hierin de actuele achtergrondconcentraties (deze liggen lager dan in 2018). Ook het jaar van realisatie is opgeschoven. Gedurende de jaren is sprake van een daling van de emissiefactoren voor voertuigen en een daling van de achtergrondconcentraties PM₁₀ PM_{2,5} en NO₂. In combinatie met de forse verkleining van de bezoekersaantallen en verkeersgeneratie ten opzichte van het ontwerp van 2018 kan geconcludeerd worden dat ten aanzien van luchtkwaliteit uitsluitend sprake is van verbeteringen ten opzichte van het onderzoek in 2018.

Het bestemmingsplan staat voor evenementen een bezoekersaantal van maximaal 10.000 bezoekers per dag en maximaal 175.000 bezoekers per jaar toe. Dit is inclusief deelnemers. Uitgaande van 10% fiets-OV-correctie en een bezettingsgraad per auto van 1,82 personen komt dit op maximaal 173.077 verkeersbewegingen per jaar en een weekdaggemiddelde van 474 verkeersbewegingen. In het luchtkwaliteitsonderzoek van 2018 werd voor evenementen uitgegaan van een raming van 279.128 verkeersbewegingen per jaar en een weekdaggemiddelde van 765 bij een maximale invulling van de planologische mogelijkheden. Het huidige bestemmingsplan maakt ten aanzien van evenementen 291 verkeersbewegingen per weekdaggemiddelde minder mogelijk dan waar in het luchtkwaliteitsonderzoek van 2018 vanuit is gegaan. Als deze correctie wordt doorgevoerd komt de NIBM-tool van de maximale mogelijkheden van het totale plan uit op een weekdaggemiddelde van 2.032 voertuigbewegingen (conform het onderzoek van 2018) - 291 = maximaal 1.741 voertuigbewegingen.

Om te bepalen of de NO₂- en PM₁₀-emissie ten gevolge van de toename in verkeersbewegingen van het bestemmingsplan aan te merken is als 'Niet In Betekende Mate' is de actuele NIBM-tool 2024 van het Ministerie van I&M gebruikt. Hieruit wordt geconcludeerd dat de verkeersbewegingen ten gevolge van het bestemmingsplan niet in betekende mate bijdragen aan de concentraties fijnstof PM₁₀ en NO₂. Een project is NIBM als de toename van de concentratie niet hoger is dan 1,2 µg/m³ voor PM₁₀ en NO₂ (3% van de wettelijke grenswaarden).

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2023

Jaar van planrealisatie	2026
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	1741
Aandeel vrachtverkeer	3,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	1,17
PM ₁₀ in µg/m ³	0,19
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Bron: NIBM-tool 2024

Het bestemmingsplan resulteert niet in gezondheidsrisico's ten gevolge van fijnstof en stikstofdioxide door paardenstallen en verkeer. Er zijn geen grote wijzigingen ten opzichte van 2018. De gezondheidskundige advieswaarden zijn in september 2021 aangescherpt door de WHO en de achtergrondconcentraties zijn in de loop der jaren gedaald. In combinatie met de aanzienlijke verkleining van de maximaal toegestane bezoekersaantallen en daarmee verkleining van de verkeersgeneratie kan geconcludeerd worden dat ten aanzien van luchtkwaliteit uitsluitend sprake is van verbeteringen ten opzichte van het MER van 2018 en de aanvulling MER van 2023.

7.4.4 Geluid

Bij het aspect geluid in het ruimtelijk spoor gaat het om bescherming van mensen tegen geluidhinder, maar ook tegen gezondheidseffecten door geluid. In de ruimtelijke ordening wordt voor functies deels bescherming tegen geluid geboden door de Wet geluidhinder (Wgh) en deels door de Wro/Wabo (in het kader van een goede ruimtelijke ordening).

Het bestemmingsplan biedt het planologisch kader voor nieuwe geluidsgevoelige objecten (bedrijfswoningen, long-stay appartementen en gastenverblijven) en nieuwe bedrijfsmatige activiteiten met geluidsbronnen en een toename van aan- en afrijdend verkeer dat indirecte geluidshinder kan veroorzaken. Voor het bestemmingsplan is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar wegverkeerslawaai en industrielawaai (Akoestisch onderzoek, Aelmans Advies BV, M170621.001.001, 15 januari 2018). Dit rapport gaat uit van een worstcase-situatie, aangezien de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan nadien zijn ingeperkt, met name het maximale bezoekersaantal per dag bij evenementen, maar ook het aantal paarden dat maximaal gehuisvest mag worden in het nieuwe stallencomplex De Peelbergen is verkleind.

Ter actualisatie en aanvulling op het akoestisch onderzoek van 2018 is in 2025 is een oplegnotitie gemaakt (Oplegnotitie akoestiek Bestemmingsplan Grandorse, Target Advies, 27 augustus 2025). Het akoestisch onderzoek uit 2018 en de oplegnotitie uit 2025 zijn bijgevoegd als bijlagen bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Door de gemeente Horst aan de Maas is geen gemeentelijk geluidbeleid voor het plangebied vastgesteld. Het plangebied ligt niet op of nabij een gezonde industrieterrein of binnen zone voor railverkeerslawaai.

De gemeente heeft wel de beleidsregel 'Geluidsnormering bij evenementen' vastgesteld. Deze sluit aan bij de Nota 'Evenementen met een luidruchtig karakter' van de Inspectie Milieuhygiëne Limburg, januari 1996). De nota gaat uit van een maximaal binnengeluidniveau van 50 dB(A) in de dagperiode en 25 dB(A) in de nachtperiode, rekening houdend met een gevelisolatie van 20 à 25 dB(A).

Referentiesituatie

In de bestaande situatie zoals beschreven in paragraaf 6.1 is er sprake van aan- en afrijdend verkeer, laden en lossen en gebruik van mobiele werktuigen voor onderhoud van de terreinen.

Op dagen zonder evenementen is er geen sprake van relevante geluidsemissies. Tijdens evenementen neemt het aan- en afrijden verkeer toe, maar zijn vooral het publiek (stemgeluid en applaudiseren) en het omroepgeluid en (achtergrond)muziekgeluid de maatgevende geluidsbronnen. Bij vergelijkbare situaties blijkt dat in een worst-case benadering op 100 meter van het akoestisch centrum van de inrichting sprake is van een geluidbelasting lager dan 55 dB (A). In de bestaande situatie is deze afstand ruim 600 meter. Gezien deze afstand zal de geluidbelasting minimaal 12 dB lager zal zijn dan de 55 dB(A) bij 100 meter afstand. Muziekgeluid (op achtergrondniveau) zal niet meer als zodanig herkenbaar zijn. De geluidsbelasting blijft in de referentiesituatie onder de grenswaarde van 50 dB (A).

Vrijwel de hele verkeersafwikkeling loopt via de Peelstraat in westelijke richting en gaat daarna op in het heersende verkeersbeeld van de Midden Peelweg (N277). Op dit stuk weg worden geen geluidsgevoelige bestemmingen gepasseerd. Ter plaatse van de woning met groepsaccommodatie op Peelstraat 79 hebben voertuigen al minimaal 400 meter afgelegd en de maximaal toegestane snelheid bereikt. Bovendien ligt de dichtstbijzijnde gevel op meer dan 50 meter uit de wegas, waardoor er geen sprake kan zijn van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). In de referentiesituatie geen sprake van indirecte hinder.

Wegverkeerslawaaï in relatie tot nieuwe geluidsgevoelige functies

In het plan worden nieuwe bedrijfswoningen rechtstreeks planologisch mogelijk gemaakt. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat op 120 meter afstand van de Middenpeelweg kan worden voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48dB. Op circa 45 meter kan nog worden voldaan aan de maximale ontheffingswaarde van 53 dB. In het bestemmingsplan is op de verbeelding tot 120 meter afstand tot de Middenpeelweg de aanduiding 'geluidzone – weg' opgenomen, waarbinnen oprichting van geluidsgevoelige objecten niet is toegestaan. Momenteel is de zonebreedte van de Middenpeelweg 120 meter, maar deze zone kan groter zijn bij volledige opvulling van het geluidproductieplafond (autonome groei).

Onder de Omgevingswet kennen ook 30 km/u wegen een aandachtsgebied. Ook moet voor elke woning het gezamenlijk geluid worden vastgelegd, of is niet uit te sluiten dat een hogere waarde aan de orde is als oud recht nog van toepassing is (zoals voor provinciale wegen nog het geval is). Ook moeten woningen voldoen aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en aan de normen uit de bruidsschat. Omdat je niet overal een bedrijfswoning kunt realiseren en in dit bestemmingsplan niet specifiek alle bouwvlakken voor bedrijfswoningen getoetst worden, moeten hier regels voor opgenomen worden. Zonder regels is het niet uit te sluiten dat de bedrijfswoningen na realisatie een

hogere geluidbelasting hebben dan wettelijk is toegestaan en mogelijk daardoor een te lage geluidwering krijgen.

Geluidsnormen in de planregeling

Als extra waarborg voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten aanzien van geluid zijn maximale geluidsnormen opgenomen in de regels, zodat ongeachte de locatie van geluidsbronnen er geen geluidhinder kan ontstaan ter plaatse van nieuwe bedrijfswoningen.

Industrielawaai

Uit het geluidsonderzoek blijkt dat bij grote internationale hippische evenementen, met meer dan 10.000 bezoekers per dag, niet voldaan wordt aan de geluidgrenswaarde uit de VNG-publicatie. In het bestemmingsplan is een bezoekersaantal boven de 10.000 bezoekers per dag niet toegestaan. Hiervoor is een buitenplanse omgevingsplanactiviteit-vergunning nodig (een zogenaamde Bopa) en een gemeentelijke evenementenvergunning. In de evenementenvergunning kunnen afwijkende geluidgrenswaarden worden opgenomen voor incidentele situaties die minder dan 12 maal per jaar voorkomen en waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd bij de gemeente.

Indirecte hinder

De dagen waarop evenementen plaatsvinden blijven maatgevend voor de indirecte hinder. Met maximaal 2.000 motorvoertuigen per etmaal geen sprake kan zijn van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). Een nadere beschermingsregeling in het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.

Gezien de aanzienlijke verkleining van de maximaal toegestane bezoekersaantallen en daarmee verkleining van de verkeersgeneratie kan geconcludeerd worden dat ten aanzien van geluid door verkeer uitsluitend sprake is van verbeteringen ten opzichte van het MER van 2018 en de aanvulling MER van 2023.

Cumulatieve effecten met ontwikkelingen Toverland

Voor het bestemmingsplan ten behoeve van de uitbreiding van Toverland is ook een MER uitgevoerd, getoetst en aangevuld. Uit de aanvulling op het MER voor Toverland volgt de conclusie dat er ten aanzien van geluid geen cumulatieve effecten zijn met Grandorse. De relevante geluidsgevoelige objecten voor Grandorse liggen hiervoor te ver van de Toverland af.

7.4.5 Externe veiligheid

Het externe veiligheidsbeleid moet voorkomen dat er te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Het gaat daarbij om de bescherming van individuele personen en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Het bestemmingsplan maakt realisatie van bedrijfswoningen en verblijfsruimten voor mensen planologisch mogelijk. Het plan leidt daarmee tot een toename van de personendichtheid in het gebied. Het bestemmingsplan mag niet leiden tot onaanvaardbare risico's in het kader van de externe veiligheid en moet voldoen aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico moet worden verantwoord. Kort gezegd komt het er op neer dat de gemeente verantwoording aflegt over het groepsrisico en de maatregelen die getroffen zijn om dat risico zoveel mogelijk te beperken.

Bij de inventarisatie van risicobronnen rondom het plangebied is gebruik gemaakt van de “Risicokaart Nederland” (samenwerking van het Rijk, de provincies en de gemeenten). Hierbij zijn de volgende vier risicobronnen aangetroffen:

1. Propaantank golfbaan Golfhorst:
De veiligheidsafstand tot de propaantank is 25 meter. De afstand tot de dichtstbij gelegen perceelsgrens met een gevoelige bestemming bedraagt circa 295 meter. Deze risicobron is voor het bestemmingsplan niet relevant.
2. Provinciale weg N277, N270/N277 Ysselstein- N277/A67 (afrit 38 Helden):
De N277 wordt in de risicokaart aangegeven als een incident regionale weg. De plaatsgebonden risicocontour (PR 10-6) is nul. Voor het groepsrisico geldt een overschrijdingsfactor van <0,1 maal de oriëntatiewaarde. De A67 ligt op meer dan 3 km van het plangebied. Gezien de grote afstand hoeft hier geen rekening mee gehouden te worden in het bestemmingsplan. Over de Midden Peelweg worden LF1 en LF2 stoffen getransporteerd waarvoor een invloedsgebied van maximaal 45 meter geldt. Voor het transport van toxische gassen geldt een invloedsgebied van 4 km. Delen van het plangebied liggen binnen deze invloedsgebieden waardoor een verantwoording van het groepsrisico aan de orde is voor een toxisch scenario.

In 2023 is door adviesbureau Kragten een ‘Verantwoording hoogte groepsrisico’ opgesteld. Dit rapport van 5 oktober 2023 is opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan. Deze verantwoording is kwalitatief en bevat verschillende onderdelen die aan bod kunnen of moeten komen bij de beoordeling van het ruimtelijk plan door de gemeente.

3. Spoor, trajectnummer 12BL.4:
Door de gemeente Horst aan de Maas loopt de spoorlijn Eindhoven – Venlo (trajectnummer 12BL.4). Over de spoorlijn worden brandbare gassen en brandbare vloeistoffen vervoerd. Het plangebied ligt op een afstand van circa 1.200 meter van de spoorlijn. De afstand van het plangebied tot de spoorweg is dermate groot dat hier geen rekening mee gehouden hoeft te worden in het bestemmingsplan. Er is geen sprake van een plaatsgebonden risicocontour (PR 10-6). Vanwege het transport van toxische gassen en vloeistoffen over het spoor geldt een invloedsgebied van 4 km net als bij de provinciale weg en daarvoor is een verantwoording van het groepsrisico aan de orde. Zie de uitwerking onder punt 2.
4. Buisleidingen A-520, A-578 en A-665:
Binnen het plangebied lopen drie hogedrukgasleidingen van de Gasunie. Voor buisleidingen met een druk hoger dan 4000 kPa geldt dat het plaatsgebonden risico op 5 meter aan weerszijden van de leiding niet meer dan 10^{-6} mag zijn. Er wordt daarbij gemeten vanaf het hart van de leiding. De exploitant dient hier bij de aanleg rekening mee te houden. Binnen deze belemmeringenstrook zijn nieuwe kwetsbare objecten niet toegestaan. Omdat het plangebied binnen het invloedsgebied van hoge druk aardgasleidingen zijn de buisleiding ook betrokken in het rapport ‘Verantwoording hoogte groepsrisico’ van 5 oktober 2023 van Kragten.

Aanvullend heeft Kragten een aanvullend onderzoek naar de externe veiligheidsrisico's van de buisleidingen uitgevoerd met eveneens rapportdatum 5 oktober 2023. Beide rapporten zijn bijgevoegd in de bijlagen bij de toelichting van het bestemmingplan. Uit berekeningen volgt dat voor buisleiding A-520-deel-1 sprake is van een PR10-6-risicocontour ter hoogte van het plangebied. Voor de overige buisleidingen wordt ter hoogte van het plangebied geen 10-6-risicocontour berekend.

De gemeente Horst aan de Maas is met de Gasunie overeengekomen maatregelen te treffen waardoor de PR10-6- risicocontour van buisleiding A-520-deel-1 ter hoogte van het beoogde permanente stallencomplex komt te vervallen. Deze maatregelen bestaan uit striktere begeleiding van werkzaamheden en extra diepteligging (door het ophogen van het maaiveld met 20 cm). Na het treffen van deze maatregelen is op deze locatie geen sprake meer van een PR10-6-risicocontour.

Wel is in het noordelijk en zuidelijk deel van het plangebied nog sprake van een PR10-6-contour die deels over het plangebied ligt. Voor beide gebieden is in het bestemmingsplan de nadere aanduiding 'Veiligheidszone -Leiding' opgenomen, waar in beginsel geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten (waaronder woningen) mogen worden opgericht.

In de toekomstige situatie zal de personendichtheid in het plangebied toenemen. De personendichtheid neemt het sterkst toe bij evenementen. Daarom is er in de effectbeoordeling in paragraaf 7.4.7 een onderscheid gemaakt tussen regulier gebruik en incidenteel gebruik.

7.4.6 Spuitzones

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt bij het mogelijk maken van nieuwe gevoelige functies in de nabijheid van agrarische gronden aandacht gevraagd voor mogelijke spuitzones. Dit betreft met name agrarische gronden waar open teelt en eventueel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen toegestaan wordt, vanwege de risico's voor de volksgezondheid door eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift. Met de term drift wordt de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddel bedoeld die bij het spuiten op gronden buiten het agrarisch perceel terecht kan komen en/of op hoogte door de lucht passeert. Vooral bij middelen met een hoge toxiciteit en/of voor kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen of ouderen, kan drift risico's voor de gezondheid inhouden.

Conform de praktijkvuistregel afgeleid uit de jurisprudentie van de Raad van State geldt in beginsel een aan te houden minimale richtafstand van 50 meter tot nieuwe voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige functies (zoals wonen).

Ingeval van eventueel toekomstig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ten behoeve van de teelt van gewassen in de open lucht op aangrenzende agrarische percelen geldt op basis van de inwerking getreden Omgevingswet een specifieke zorgplicht en geldt op grond van paragraaf 4.64 van het Besluit activiteiten leefomgeving (voorheen opgenomen in paragraaf 3.5.3 van het Activiteitenbesluit) dat drift reducerende technieken dienen te worden toegepast.

Met de beoogde ontwikkeling worden op enkele locaties nieuwe gevoelige functies (bedrijfswoningen en long stay appartementen met tuinen en bijbehorende voorzieningen) mogelijk gemaakt binnen 50 meter afstand van agrarische gronden waar open teelt met eventueel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is toegestaan.

Ter nadere borging van de bescherming van de gezondheid zijn op deze locaties (nader op de verbeelding aangeduid met de aanduiding 'milieuzone – driftzone') binnen een zone van 50 meter van deze landbouwpercelen geen nieuwe gevoelige functies toegestaan. Hier kan het bevoegd gezag met een omgevingsvergunning van afwijken, indien aangetoond kan worden dat het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen binnen een afstand van 50 meter is beëindigd en beëindigd blijft. Of dat met een locatie-specifiek onderzoek is aangetoond dat een kleinere afstand geen gezondheidsrisico's met zich meebrengt en kan worden afgeweken van de 50 meter.

Aanvullend is op enkele specifieke locaties met de eigenaar / gebruiker van de agrarische gronden overeengekomen dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet is toegestaan. Betreffende locaties zijn op de verbeelding voorzien van de aanduiding 'milieuzone – spuitvrije zone'.

7.4.7 Effectbeoordeling licht, geur, luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, spuitzones

Tabel 5: Totale effectscores overige milieueffecten t.o.v. referentie MER

Criterion	Maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan
Verlichting van hippische accommodaties en bedrijven	0
Verlichting van wegen	0/-
Verlichting van evenementenzone	0
Geur	0
Luchtkwaliteit door hippische accommodaties en bedrijven	0
Luchtkwaliteit door verkeer evenementen	0/-
Geluid:	
Wegverkeerslawaaï i.r.t. nieuwe geluidsgevoelige functies	0
Industrielawaai	0/-
Indirecte hinder door aan- en afrijdend verkeer	0/-
Externe veiligheid:	
Regulier gebruik	0/-
Incidenteel gebruik (evenementen)	-
Spuitzones	0

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

8 Totaaloverzicht vergelijking milieueffecten

Tabel 6: Totale effectscores t.o.v. referentie MER

Criterium	MER en ontwerp 2018	Maximale planologische mogelijkheden bestemmingsplan (voor vaststelling 2025)
Verkeer		
Verkeersbewegingen	-	0/-
Parkeren	0/-	0
Natuur en landschap (met mitigerende maatregelen)		
Stikstofdepositie op Natura2000	+	+
Stikstofdepositie op overige natuur	-	+
Soortenbescherming – flora en fauna	-	+
Natuurcompensatie Natuurnetwerk	-	+
Landschap	-	+
Geur	0	0
Luchtkwaliteit		
Fijnstof PM10 (door verkeer)	-	0/-
Stikstof(di)oxiden NOx/NO2 (door verkeer)	-	0/-
Geluid		
Industrielawaai - directe hinder	0/-	0/-
Verkeersaantrekkende werking - indirecte hinder	0/-	0/-
Wegverkeerslawaai nieuwe gevoelige objecten	0/-	0
Klimaatadaptatie en verduurzaming		
Verduurzaming	0	0
Klimaatadaptatie	0	0
Externe veiligheid		
Regulier gebruik	0/-	0/-
Incidenteel gebruik (evenementen)	-	-
Sputzones	n.b.	0
Bodem en water	0	0
Cultuurhistorie en archeologie	0	0

++ zeer positief + positief 0/+ licht positief 0 neutraal 0/- licht negatief - negatief - - zeer negatief n.b. niet beoordeeld

9 Leemten in kennis en monitoring

9.1 Leemten in kennis

Het MER plus aanvullingen bevat voldoende informatie voor een zorgvuldige besluitvorming over het kaderstellende bestemmingsplan. Concretisering om te voldoen aan de kaders en actuele wet- en regelgeving vindt plaats in de vervolgprocedures voor vergunningverlening. Leemten in kennis zien met name toe op de onzekerheden omtrent de ontwikkeling van het stikstofbeleid en met name de additionaliteitstoets.

9.2 Monitoring en evaluatie

De wijze van monitoring en evaluatie moet met name gericht zijn op waarborgen dat de berekende milieubelasting en het daaraan gekoppelde aanvaardbare leefklimaat behaald wordt en controleerbaar en handhaafbaar is voor de gemeente. Met een evaluatieprogramma kan worden getoetst in hoeverre de daadwerkelijk optredende effecten overeenkomen met de in het MER voorspelde effecten. Wanneer de daadwerkelijke effecten afwijken van de voorspelde effecten, kan het evaluatieprogramma het bevoegd gezag aanleiding geven om effect te reduceren of ongedaan te maken. Dit kan bijvoorbeeld door het opleggen van extra maatregelen. Het bevoegd gezag kan bij het verlenen van een omgevingsvergunning een monitoringsplicht opnemen.

De ondernemer moet zorgen dat voldaan wordt aan de kaders in het bestemmingsplan en dat de vergunningsvoorschriften worden nageleefd. De gemeente heeft voor de omgevingsvergunning een controlerende functie. Voor de natuurvergunning is dit de provincie en voor de watervergunning het waterschap. Controle op naleving van de vergunningen vormt een belangrijke evaluatiemethode. Enkele andere evaluatiemethoden zijn periodieke metingen en toetsing van de werkelijke effecten, bijvoorbeeld door emissiemetingen en opstellen van mitigerende maatregelen als blijkt dat de bepaalde milieueffecten groter zijn dan voorspeld. Het bevoegd gezag bepaalt de wijze waarop de milieueffecten worden geëvalueerd.

